

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Komparace legislativy církví, náboženských společností a církevních institucí a analýza
zdrojů financování a hospodaření vybrané evidované právnické osoby

Comparison of Churches, Religious Communities and Religious Institutions Legislation and
Analysis of Financing and Economy Resources of the Selected Registered Legal Entity

Student: Miroslava Kemeňová
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání bakalářské práce

Student: **Miroslava Kemeňová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Téma: Komparace legislativy církví, náboženských společností a církevních institucí a analýza zdrojů financování a hospodaření vybrané evidované právnické osoby
Comparison of Churches, Religious Communities and Religious Institutions Legislation and Analysis of Financing and Economy Resources of the Selected Registered Legal Entity

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Komparace právní úpravy, účetnictví a zdaňování církví, náboženských společností a církevních institucí
 3. Charakteristika a činnost vybrané evidované právnické osoby
 4. Analýza zdrojů financování a hospodaření vybrané evidované právnické osoby
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 400 s. ISBN 978-80-7478-799-7.
MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.
SVOBODOVÁ, Jaroslava a kol. *Účtová osnova, České účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání (nevýdělečné organizace) – 187 postupů účtování*. 6. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 344 s. ISBN 978-80-7263-728-7.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 06.05.2016

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci včetně přílohy č. 4 vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, 2 a 3, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě 6. 5. 2016

Miroslava Kemeňová
Miroslava Kemeňová

OBSAH

1	ÚVOD	5
2	KOMPARACE PRÁVNÍ ÚPRAVY, ÚČETNICTVÍ A ZDAŇOVÁNÍ CÍRKVÍ, NÁBOŽENSKÝCH SPOLEČNOSTÍ A CÍRKEVNÍCH INSTITUCÍ	7
2.1	Právní úprava	7
2.1.1	Registrace církví a náboženských společností	8
2.1.2	Evidované právnické osoby	8
2.2	Financování církevních organizací	9
2.3	Účetnictví nestátních neziskových organizací	10
2.3.1	Jednoduché účetnictví	11
2.3.1.1	Účetní knihy jednoduchého účetnictví	13
2.3.1.2	Uzavření účetních knih a sestavení přehledů v jednoduchém účetnictví	17
2.3.2	Podvojně účetnictví	18
2.3.2.1	Účetní knihy podvojněho účetnictví	21
2.3.2.2	Směrná účtová osnova, účtový rozvrh	22
2.3.2.3	Uzavření účetních knih a účetní závěrka v podvojněm účetnictví	23
2.3.2.4	Účetnictví Slezské diakonie	26
2.3.2.5	Změny v účetnictví od 1. 1. 2016	28
2.4	Daně	29
2.4.1	Daň z příjmů	29
2.4.1.1	Základ daně veřejně prospěšného poplatníka	30
2.4.1.2	Položky snižující základ daně	31
2.4.1.3	Slevy na dani	32
2.4.2	Daň z přidané hodnoty	32
2.4.3	Silniční daň	34
2.4.4	Daň z nemovitých věcí	35
2.4.5	Daň dědická, darovací a daň z převodu nemovitostí	35

2.5	Daňová specifika Slezské diakonie	36
2.6	Audit a zveřejňování účetní závěrky a výroční zprávy	37
3	CHARAKTERISTIKA A ČINNOST VYBRANÉ EVIDOVANÉ PRÁVNICKÉ OSOBY	40
3.1	Právní úprava	40
3.2	Vznik a historie Slezské diakonie.....	40
3.3	Poslání, hodnoty a služby Slezské diakonie	45
3.4	Organizace při Slezské diakonii a spolupráce se zahraničím	47
3.5	Projekty Slezské diakonie.....	48
3.6	Organizační struktura Slezské diakonie	49
3.7	Zaměstnanci ve Slezské diakonii.....	49
4	ANALÝZA ZDROJŮ FINANCOVÁNÍ A HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ EVIDOVANÉ PRÁVNICKÉ OSOBY	51
4.1	Finanční zdroje	51
4.2	Hospodaření.....	54
4.3	Audit účetní závěrky a výroční zpráva Slezské diakonie	57
4.4	Problémy organizace a doporučení jejich řešení	58
4.5	Vlastní názor na činnost organizace	60
5	ZÁVĚR.....	61
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	63
	SEZNAM ZKRATEK.....	68
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	PŘÍLOHY	

1 ÚVOD

Lidé se již od dávných dob sdružují do skupin, neboť práce ve skupině bývá často efektivnější a snadněji se dosahuje požadovaných cílů, než když se snaží něco změnit nebo dokázat pouze jednotlivec. Neziskové organizace vznikají seskupováním lidí odhodlaných něco změnit a něčeho dosáhnout. Neziskové organizace obecně jsou velmi prospěšné, protože jejich působnost sahá i do oblastí, jejichž fungování z nějakého důvodu nemůže nebo nechce zajišťovat stát. Existuje mnoho typů neziskových organizací, některé pomáhají zvířatům v nouzi, jiné seskupují sportovce a lidi, kteří se snaží žít zdravě a jiné zase pomáhají lidem v nouzi, kteří jsou nemocní nebo bez domova. Takovouto organizací je i Slezská diakonie - evidovaná právnická osoba, jejíž činnosti, fungování a hospodaření je věnována praktická část této bakalářské práce.

Ve druhé kapitole je popsána právní úprava církví, náboženských společností a evidovaných právnických osob, způsob, jakým mohou získat finance a jak mohou vést účetnictví. Součástí této kapitoly je porovnání dosavadního způsobu vedení účetnictví se změnami, které přinesla novela zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví účinná od 1. 1. 2016. V této kapitole jsou uvedeny jednotlivé druhy daní, které se také týkají činností nevýdělečných organizací, je porovnán systém zdaňování neziskových organizací před a po roce 2014, kdy se některé daně zrušily úplně a jiné byly transformovány do jiné podoby. Další součástí této kapitoly je malé pojednání o podmínkách pro kontrolu účetnictví a hospodaření neziskových organizací pomocí auditu, systém vedení účetnictví a daňový režim vybrané evidované právnické osoby - Slezské diakonie.

Třetí kapitola popisuje činnost a fungování Slezské diakonie. Zde je uvedeno, jakými právními předpisy se Slezská diakonie řídí, kdo je jejím zřizovatelem, jaké Slezská diakonie poskytuje služby, jakou má historii, se kterými organizacemi spolupracuje a jak pečuje o své zaměstnance.

Ve čtvrté kapitole jsou analyzovány příjmy Slezské diakonie z pohledu jejich původu. Dále je zde analyzováno hospodaření Slezské diakonie za rok 2011 - 2014, podrobněji jsou uvedeny náležitosti výroční zprávy Slezské diakonie. K problému, se kterým se Slezská diakonie každoročně potýká, je navrženo řešení.

Cílem práce je charakterizovat právní úpravu církví, náboženských společností a evidovaných právnických osob, popsat systém vedení účetnictví nevýdělečných organizací a způsob a rozsah, ve kterém mohou tyto organizace účtovat, vysvětlit změny v účetnictví související s účinností novely zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, porovnat podmínky vedení účetnictví před a po účinnosti této novely. Cílem praktické části této práce je popsat vedení účetnictví vybrané evidované právnické osoby a také zjistit, jaký dopad mají změny tohoto zákona na její účetnictví. Součástí této práce je také charakteristika daňového zatížení nevýdělečných organizací a vybrané evidované právnické osoby a také analýza hospodaření vybrané organizace.

Při zpracování bakalářské práce byly použity metody deskripce, komparace a analýzy.

2 KOMPARACE PRÁVNÍ ÚPRAVY, ÚČETNICTVÍ A ZDAŇOVÁNÍ CÍRKVÍ, NÁBOŽENSKÝCH SPOLEČNOSTÍ A CÍRKEVNÍCH INSTITUCÍ

V této kapitole jsou vysvětleny nejdůležitější pojmy týkající se církví, náboženských společností a evidovaných právnických osob, jsou zde uvedeny způsoby jejich financování, je zde popsán způsob a rozsah vedení účetnictví, účetní knihy a účetní závěrka v jednoduchém i podvojném účetnictví, také jsou v této kapitole uvedeny změny, které přinesla novela zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví účinná od 1. 1. 2016, nové podmínky vedení účetnictví jsou srovnávány s dosavadními. Dále je zde nastíněn systém zdaňování neziskových organizací s možnostmi, jak výslednou daň výrazně snížit nebo se od daňové povinnosti osvobodit úplně. Tato kapitola také obsahuje způsob vedení účetnictví Slezské diakonie a srovnání, jaké změny přinesla novela zákona o účetnictví vybrané účetní jednotce. Dále je zde uvedeno, jaké Slezská diakonie odvádí daně.

2.1 Právní úprava

Postavení církví a náboženských společností a jejich činnost upravuje **zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech)**. Tento zákon také upravuje vedení rejstříků církví a náboženských společností a církevních právnických osob a vymezuje působnost Ministerstva kultury ČR ve věcech církví a náboženských společností. Církev a náboženská společnost jsou rovnocenné instituce, záleží pouze na zakladateli, zda založí církev, nebo náboženskou společnost. Vždy se jedná o právnické osoby, které mají vlastní strukturu, příslušné orgány a vnitřní předpisy.¹

Podle § 3 písm. a) zákona č. 3/2002 Sb., se církví nebo náboženskou společností rozumí „*dobrovolné společenství osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy, náboženskými obřady a projevy víry, založené za účelem vyznávání určité náboženské víry, ať veřejně nebo soukromě, a zejména s tím spojeného shromažďování, bohoslužby, vyučování, duchovní služby a případně obecně prospěšné činnosti.*“

¹ SVOBODA, František a Tomáš ROSENMAJER. Úvod do ekonomiky církevních organizací: projekt *Ekonomika církví a náboženských společností*. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2004, 16 s. ISBN 80-239-3770-7.

Evidovanou právnickou osobou jsou orgány registrovaných církví a náboženských společností nebo řeholní a jiné církevní instituce.

Na církve a náboženské společnosti a evidované právnické osoby dohlíží **Ministerstvo kultury ČR, které také vede rejstříky**. Prováděcím předpisem pro vedení rejstříků je vyhláška Ministerstva kultury č. 232/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech.²

2.1.1 Registrace církví a náboženských společností

Církve a náboženské společnosti se stávají právnickou osobou registrací, kterou provedou na základě žádosti splňující podmínky zákona. Žádost musí obsahovat základní charakteristiku církve a náboženské společnosti, její učení a poslání, zápis o založení církve a náboženské společnosti na území ČR a podpisy 300 zletilých občanů ČR nebo cizinců s trvalým pobytem v České republice, kteří se hlásí k této církvi a náboženské společnosti. Také musí být doložen základní dokument církve a náboženské společnosti se všemi náležitostmi dle zákona.³

2.1.2 Evidované právnické osoby

Evidované právnické osoby jsou právnickými osobami založené církvemi a náboženskými společnostmi. Zákon tyto právnické osoby nijak konkrétně nedefinuje, pouze stanovuje pravidla jejich registrace v rejstříku.⁴ Společná ustanovení o evidovaných právnických osobách upravuje § 15a zákona. **Zákon o církvích a náboženských společnostech používá pro tyto subjekty pojem evidovaná právnická osoba, v literatuře je často používán pojem církevní právnická osoba.**

Účel založení evidované právnické osoby je různý. Svoboda (2004, s. 7) je dělí na pět kategorií:

1. *„Základní územní jednotky nazývané v různých církvích a náboženských společnostech různým způsobem - farnosti, obce, sbory, misijní skupiny. Tyto církevní právnické osoby slouží především modlitebnímu či bohoslužebnému shromažďování věřících.*

² SVOBODA, František a Tomáš ROSENMAJER. Úvod do ekonomiky církevních organizací: projekt *Ekonomika církví a náboženských společností*. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2004, 16 s. ISBN 80-239-3770-7.

³ § 10, ZOC

⁴ § 20, ZOC

2. *Vyšší organizační složky zastřešující aktivity ostatních církevních právnických osob či tvořící hierarchii církve nebo náboženské společnosti. Tvoří je zejména biskupství a arcibiskupství, konference, církevní provincie, eparchie, senioráty, exarcháty, diecéze a regionální sdružení.*

3. *Charity a diakonie zabývající se službou potřebným.*

4. *Církevní právnické osoby zřizované pro potřeby řeholního života - řeholní řády.*

5. *Jiné církevní právnické osoby např. vzdělávací instituty církví, misijní společnosti, kapituly, centra pro mládež či rodinu, církevní hnutí, komunity, laická sdružení a společenství, semináře a bratrstva.*“

2.2 Financování církevních organizací

V současné době jsou církve a náboženské společnosti (dále CNS) financovány těmito zdroji: příspěvkem od státu podle zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, dotací CNS, církevním právnickým osobám (dále CPO) a církevním školám a vlastními příjmy CNS, např. ze sbírek, z vlastní ekonomické činnosti, z úroků z vkladů, z prodeje nebo pronájmu církevního majetku. Dalšími zdroji financování jsou příspěvky fyzických a právnických osob, dary a dědictví a půjčky a úvěry.⁵

Do roku 2012 se podle zákona č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností podílel na financování stát, tímto zákonem se zavázal plně hradit náboženský život církví a náboženských společností. Předtím stát zrušil předchozí zákony a provedl konfiskaci církevního majetku. Od roku 2013 vstoupil v účinnost **zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi**. Zabavený majetek bude církvím postupně vrácen, jednotlivé církve a náboženské společnosti také obdrží **finanční náhradu**, která bude vyplacena ve 30 ročních splátkách, výše nesplacené částky se každoročně navýší o míru roční inflace. Slezská církev evangelická augsburského vyznání, která je zřizovatelem vybrané evidované právnické osoby - Slezské diakonie, obdrží celkem 654 093 059 Kč.⁶

Podle zákona č. 428/2012 Sb., se stát zavázal vyplácet **příspěvek na provoz církví a náboženských společností po dobu 17 let od nabytí účinnosti zákona**. V prvních třech

⁵ § 27 odst. 4 ZOC

⁶ § 15 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi

letech se výše příspěvku rovnala částce vyplácené podle zákona č. 218/1949 Sb., každý další rok se částka sníží o 5 % původní částky vyplácené v prvním roce.⁷

Kromě státního příspěvku mohou CNS, CPO a jimi zřizované církevní školy získávat **dotace ze státního rozpočtu**. K nejvýznamnějším dotacím patří dotace z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na provoz škol, dále z Ministerstva kultury na záchranu kulturních památek a z Ministerstva práce a sociálních věcí na zabezpečení sociální problematiky.

Dalším důležitým zdrojem jsou **dary**, které mohou být poskytnuty církvi a náboženské společnosti při různých příležitostech. Na dary poskytnuté CNS a CPO jako veřejně prospěšným společnostem si mohou daňoví poplatníci uplatnit daňové úlevy.⁸

Významnou část příjmů všech církví a náboženských společností tvoří **sbírky** podle zákona č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Výnosy ze sbírek bývají stále a relativně vysoké. Neméně důležitou část vlastních příjmů tvoří také **členské příspěvky**.

CNS a CPO mohou mít také **výnosy z movitého, nemovitého a nehmotného majetku**, který pronajímají, nebo používají k podnikání. **Podnikat mohou CNS a CPO pouze pokud se jedná o doplňkovou výdělečnou činnost k jejich hlavní činnosti.**⁹

2.3 Účetnictví nestátních neziskových organizací

Účetnictví je písemné zaznamenávání hospodářských operací, které jsou realizovány v dané organizaci. Jsou v něm zaznamenány informace o stavu majetku a závazků, jejich pohybu a změnách v účetním období. Informace z účetnictví musí poskytovat věrný, správný, úplný a poctivý obraz skutečnosti. Svobodová (2012, s. 5) charakterizuje vývoj účetnictví jako „proces, při němž dochází k určitým změnám a úpravám, avšak podstata, základní principy a základní poslání účetnictví zůstávají zachovány.“ Základním právním předpisem

⁷ § 17 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi

⁸ SVOBODA, František a Tomáš ROSENMAJER. Úvod do ekonomiky církevních organizací: projekt *Ekonomika církví a náboženských společností*. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2004, 16 s. ISBN 80-239-3770-7.

⁹ § 27 odst. 5 ZOC

upravujícím účetnictví je **zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví**. Dalšími právními předpisy, kterými se účetní jednotka řídí, jsou **vyhláška č. 504/2002 Sb.**, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví, **vyhláška č. 507/2002 Sb.**, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví, ve znění účinném k 31. prosinci 2003, **České účetní standardy č. 401 - 414** pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů a vnitřní předpisy. Současná právní úprava účetnictví nestátních neziskových organizací umožňuje vést účetnictví jednoduché a podvojně.¹⁰

2.3.1 Jednoduché účetnictví

Některé nestátní neziskové organizace, k nimž patří i církve, náboženské společnosti a církevní právnické osoby, **mohly dle § 38a zákona o účetnictví do konce roku 2015 používat soustavu jednoduchého účetnictví za podmínky, že jejich úhrn příjmů nepřekročí za uzavřené účetní období hranici 3 000 000 Kč**. Jednoduché účetnictví se stalo pro vybranou skupinu účetních jednotek trvalou možností jak vést účetnictví. Jedná se především o skupinu velmi malých účetních jednotek, které nejsou primárně založeny za účelem podnikání a které vykonávají převážně společensky prospěšnou činnost. Tyto jednotky jsou natolik malé a nedisponují dostatečnými vlastními kapacitami, které by jim umožňovaly vedení podvojného účetnictví, nebo by toto vedení účetnictví pro ně bylo finančně a administrativně náročné. Novelizovaný rozsah jednoduchého účetnictví je pro potřeby těchto účetních jednotek a požadavky na vykazování jejich finanční situace zcela postačující a neklade na ně další administrativní a finanční nároky.

Jednoduché účetnictví upravuje zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb., v nově vloženém § 13b a jeho vedení je umožněno v § 1f účetním jednotkám za těchto podmínek:

- účetní jednotka není plátce daně z přidané hodnoty,
- její celkové příjmy za poslední uzavřené účetní období nepřesáhnou 3 000 000 Kč,

¹⁰STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 169 s. ISBN 978-80-7357-973-9.

- hodnota jejího majetku nepřesáhne 3 000 000 Kč,
- je současně
 1. spolkem a pobočným spolkem,
 2. odborovou organizací, pobočnou odborovou organizací, mezinárodní odborovou organizací a pobočnou mezinárodní odborovou organizací,
 3. organizací zaměstnavatelů, pobočnou organizací zaměstnavatelů, mezinárodní organizací zaměstnavatelů a pobočnou mezinárodní organizací zaměstnavatelů,
 4. církví a náboženskou společností nebo církevní institucí,
 5. honebním společenstvem.

Od 1. 1. 2016 mohou pokračovat ve vedení jednoduchého účetnictví jen ty stávající účetní jednotky, které splnily k 1. 1. 2016 všechny čtyři podmínky stanovené zákonem o účetnictví. Účetní jednotky, které přestaly splňovat podmínky vedení jednoduchého účetnictví, musí vést podvojný účetnictví minimálně po dobu pěti let.

Dalším právním předpisem upravujícím oblast jednoduchého účetnictví je **vyhláška č. 507/2002 Sb.**, ve které jsou obsahově vymezeny účetní knihy jednoduchého účetnictví k zajištění sestavení přehledů. **Tato vyhláška byla zrušena dnem 1. 1. 2004, účetní jednotky, které mohly dále používat soustavu jednoduchého účetnictví podle § 38a zákona o účetnictví, se řídily touto vyhláškou i po jejím zrušení.** Po znovuzavedení jednoduchého účetnictví do zákona se účetní jednotky používající soustavu jednoduchého účetnictví i nadále řídí touto vyhláškou. Na vyhlášku č. 500/2002 Sb. se odkazuje vyhláška č. 507/2002 Sb. při definování majetkových kategorií. Další předpisy tzv. vnitřní vydává účetní jednotka sama.

Principem jednoduchého účetnictví je oddělené sledování majetku a závazků v předepsaných účetních knihách. Jednoduché účetnictví má plnit všechny funkce účetnictví, ale má být snadnější k vedení. Dají se z něj vyčíst informace o příjmech a výdajích, majetku a závazcích a výši a struktuře účetního výsledku hospodaření. V jednoduchém účetnictví je **odděleno účtování o peněžním toku v peněžním deníku od evidence majetku a závazků.**

Charakteristika jednoduchého účetnictví:

- účtuje se o příjmech a výdajích do toho časového období, kdy se uskutečnily,
- provádění účetních záznamů má podobu lineární evidence,
- využívají se tři účetní knihy - peněžní deník, kniha pohledávek a závazků a pomocná kniha o ostatních složkách majetku,
- neexistuje účetní závěrka, je prováděno uzavírání účetnictví,
- výkaznictví je nahrazeno přehledem o majetku a závazcích a přehledem o příjmech a výdajích,
- majetek a závazky jsou evidovány.¹¹

2.3.1.1 Účetní knihy jednoduchého účetnictví

Účetní jednotky, které vedou jednoduché účetnictví, vedou podle **vyhlášky č. 507/2002 Sb. peněžní deník, knihu pohledávek a závazků a pomocné knihy o ostatních složkách majetku**. Bez peněžního deníku a knihy pohledávek a závazků nelze vést formálně správné účetnictví.

Účetní jednotky dále vedou pomocné účetní knihy, pro které mají věcnou náplň, např.:

- knihu dlouhodobého majetku,
- knihu zásob nebo skladní karty,
- mzdovou evidenci (mzdové listy),
- knihu pro evidenci cenin.

Peněžní deník

Základní obsah peněžního deníku je uveden v **§ 3 vyhlášky č. 507/2002 Sb.**, jeho formální podobu si stanoví účetní jednotka sama podle svých potřeb.

V peněžním deníku se účtují pouze operace peněžního charakteru, jako jsou příjem nebo výdej z pokladny nebo bankovního účtu, neúčtují se zde předpisy plateb, odvodů, ani faktury. Účtuje se pouze na základě pokladního dokladu, nebo výpisu z běžného účtu.

¹¹ DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 400 stran. ISBN 978-80-7478-799-7.

Informace v peněžním deníku se uvádějí v členění příjmů a výdajů potřebném pro zjištění základu daně z příjmů, splnění povinností účetní jednotky, které pro ni vyplývají ze zvláštních právních předpisů, a pro potřeby samotné účetní jednotky.

Kvůli povinnosti zjistit z peněžního deníku základ daně z příjmů je nutné, aby peněžní deník obsahoval zvlášť sloupce pro účtování příjmů a výdajů z hlavní činnosti a vedlejší hospodářské činnosti.

Formulář peněžního deníku musí obsahovat tyto položky:

- přehled o peněžních prostředcích v hotovosti členěný na příjem a výdaj,
- přehled o peněžních prostředcích na bankovních účtech členěný na příjem a výdaj,
- přehled o příjmech, které jsou předmětem daně z příjmů,
- přehled o příjmech, které nejsou předmětem daně z příjmů nebo jsou od této daně osvobozeny,
- přehled o výdajích souvisejících s příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů,
- přehled o výdajích souvisejících s příjmy, které nejsou předmětem daně z příjmů nebo jsou od této daně osvobozeny,
- přehled o příjmech a výdajích členěný podle zvláštních právních předpisů,
- přehled o příjmech a výdajích na průběžných položkách,
- označení „Peněžní deník“,
- rok či období, za které je veden,
- počet číslovaných listů,
- podpisový záznam osoby zodpovědné za vedení peněžního deníku,
- podpisový záznam osoby zodpovědné za vedení účetnictví.

Peněžní deník musí obsahovat součet příjmů a výdajů minimálně ke konci každého kalendářního měsíce a při uzavírání peněžního deníku.

Peněžní deník při otevření obsahuje následující informace:

- zůstatky peněžních prostředků v hotovosti,
- zůstatky peněžních prostředků na bankovních účtech,
- zůstatky průběžných položek,

- informaci o kursových rozdílech zjištěných přepočtem zůstatků peněžních prostředků v hotovosti a na bankovních účtech vedených v cizích měnách.

Do následujícího roku se v peněžním deníku povinně převádějí zůstatky peněžních prostředků a průběžných položek.

Kniha pohledávek a závazků

Knihu pohledávek a závazků může účetní jednotka vést v několika částech. Části mohou být rozděleny jen na pohledávky a závazky, nebo také podle jednotlivých věřitelů a dlužníků.

Kniha pohledávek a závazků obsahuje informace o:

- pohledávkách z obchodních vztahů a poskytnutých zálohách,
- pohledávkách z poskytnutých půjček,
- závazcích z obchodních vztahů a přijatých zálohách,
- závazcích z přijatých půjček a úvěrů,
- pohledávkách a závazcích, které vyplývají z plnění povinností účetní jednotky vyúčtovat např. dotace,
- šecích vystavených účetní jednotkou a šecích předaných k inkasu,
- ostatních pohledávkách a závazcích.¹²

Účetní zápisy se do této knihy provádějí na základě přijatých nebo vystavených faktur, jejich opravných dokladů, splátkových kalendářů, vyúčtování odebraného zboží a služeb, nebo na základě různých typů smluv. Forma knihy pohledávek a závazků může být ve vázaném sešitě, na volných listech, nebo v počítači např. v programu MS Excel. Musí být dodrženy náležitosti knihy tak, aby se dalo identifikovat, zda se jedná o závazek, nebo pohledávku.

Pokud má účetní jednotka pohledávky a závazky v cizí měně, musí být zachyceny v knize pohledávek a závazků v české měně. Přepočítávají se ke dni jejich vzniku směnným kurzem devizového trhu vyhlášeným Českou národní bankou. Ke dni uzavření účetních

¹² § 4 vyhlášky č. 507/2002 Sb.

knih se tyto pohledávky a závazky nepřeceňují. Neuhrazené pohledávky a závazky se uvádějí v přehledu o majetku a závazcích.

Knih pohledávek a závazků obsahuje při uzavírání:

- kursové rozdíly u jednotlivých neuhrazených pohledávek a závazků, které jsou vyjádřeny v cizích měnách,
- úhrny neuhrazených pohledávek a závazků ve členění dle rozhodnutí účetní jednotky a v souladu s požadavky právního předpisu.

Pomocná kniha o ostatních složkách majetku

Účetní jednotka v souladu s principy řádně vedeného účetnictví potřebuje evidovat i další skutečnosti, které se přímo netýkají pohybu peněžních prostředků nebo nejsou pohledávkou ani závazkem.

Pomocná kniha obsahuje informace o:

- dlouhodobém nehmotném majetku,
- dlouhodobém hmotném majetku,
- finančním majetku,
- zásobách,
- oceňovacích rozdílech k nabytému majetku,
- dalších složkách majetku kromě peněžních prostředků, závazků a pohledávek.¹³

Účetní jednotka dále musí evidovat v pomocné knize mzdovou agendu (mzdové listy), zákonné rezervy dle zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, zákonné opravné položky dle zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů a karty časového rozlišení výdajů. Specifickým případem mohou být evidence jízd, evidence tvorby daňové ztráty či užití daňové úspory. Informace z pomocné knihy se uvádějí v Přehledu o majetku a závazcích.¹⁴

¹³ § 5 vyhlášky č. 507/2002 Sb.

¹⁴ DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 398 stran. ISBN 978-80-7478-799-7.

2.3.1.2 Uzavření účetních knih a sestavení přehledů v jednoduchém účetnictví

Při uzavírání účetních knih k poslednímu dni účetního období zjišťujeme souhrnné částky údajů sledovaných v peněžním deníku, stavy neuhrazených závazků a pohledávek, stavy majetku v knihách majetku, stavy v ostatních účetních záznamech a pomocných knihách a kurzové rozdíly, které zapíšeme jako nepeněžní operace do peněžního deníku jako poslední účetní zápis. Výsledkem hospodaření za účetní období je rozdíl součtu všech příjmů a součtu všech výdajů. **Způsob, jakým účetní jednotka naloží se svým výsledkem hospodaření, je stanoven rozhodnutím příslušného orgánu účetní jednotky.**

Účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví po provedení inventarizace majetku sestavují místo výkazů účetní závěrky **přehled o majetku a závazcích a přehled o příjmech a výdajích**. Obsah těchto přehledů není právními předpisy stanoven, je však nezbytně nutné, aby přehledy poskytovaly věrný a poctivý obraz skutečnosti k poslednímu dni účetního období. Přehledy musí být opatřeny podpisovým záznamem osoby odpovědné za sestavení přehledů a osoby odpovědné za vedení účetnictví. Podepsáním odpovědných osob je účetnictví považováno za uzavřené. Přehledy jsou archivovány spolu s účetními knihami a s účetními písemnostmi v souladu se zákonem o účetnictví.

Přehled o majetku a závazcích

Přehled o majetku a závazcích obsahuje informace o hodnotě dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, zásob, peněžních prostředků v pokladně a na bankovních účtech, ostatního finančního majetku, pohledávek a závazků. Účetní jednotka může doplnit přehled jednotlivých položek majetku a závazků, včetně podrobnějšího členění.

Přehled o příjmech a výdajích

Přehled o příjmech a výdajích může být rozdělen na hlavní činnost, hospodářskou a jinou výdělečnou činnost a na podnikání. Tento přehled obsahuje položky odpovídající sloupcům příjmů a výdajů v peněžním deníku podle členění, které je vyžadováno zákonem o dani z příjmů pro určení základu daně z příjmů právnických osob. Účetní jednotka se sama rozhodne, jak bude členění položek podrobné.¹⁵

¹⁵ DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 400 stran. ISBN 978-80-7478-799-7.

2.3.2 Podvojn   účetnictví

Podvojn   účetnictví představuje soubor účetních záznamů o změnách jednotlivých položek aktiv, pasiv, nákladů a výnosů v dan   účetní jednotce. Jedná se o uzavřen   komplex, ve kter  m jsou záznamy prováděny pomocí podvojných zápisů. Na rozdíl od jednoduchého účetnictví, kde se evidují p  jmy a výdaje, se v podvojn  m účetnictví u  tuje o p  jmech a výdajích a takže o výnosech a nákladech. Tento druh účetnictví poskytuje p  esn  j   obraz o skute  cnosti, je mo   n   zohlednit např.   asov   rozlišení, promítnout změny v hodnotách majetku a u  etn   sledovat jeho opotřebovávání.

Podvojn   účetnictví mohou vést nestátní neziskov   organizace **v plném nebo zjednodu  en  m rozsahu**. Rozsah vedení účetnictví upravuje **   9 zákona o účetnictví**. Důležitým právním předpisem pro vedení podvojn  ho účetnictví je prováděcí **vyhláška č. 504/2002 Sb.** Tato vyhláška stanoví pro vedení účetnictví v plném rozsahu a vedení účetnictví ve zjednodu  en  m rozsahu:

- *„rozsah a způsob sestavování účetní závěrky,*
- *uspo  r  d  n  , označování a obsahov   vymezen   položek majetku a jiných aktiv, z  v  zk   a jiných pasiv v účetní závěrce,*
- *uspo  r  d  n  , označování a obsahov   vymezen   nákladů a výnosů a výsledku hospodaření v účetní závěrce,*
- *uspo  r  d  n   a obsahov   vymezen   vysvětlujících a dopl  ňuj  c  ch inform  c   v p  r  loze v účetní závěrce,*
- *sm  rnou u   tovou osnovu,*
- *u   etn   metody,*
- *metodu přechodu z jednoduchého účetnictví na účetnictví vedení v plném nebo ve zjednodu  en  m rozsahu.“*

Novela zákona o účetnictví je velmi rozs  hl  . Má dopad i na nev  d  le  n   poplatníky. Novela se sna  z   především o sjednocen   terminologie. Minul   právní u  prava účetnictví pou  z  vala mnoho různých pojmů, jejich     pou  z  t   znesnad  ňoval výklad předpisů. Novela posílila pou  z  t   pojmu u   etn   jednotka, u   etn   závěrka a výroční zpráva.

Hlavní věcnou změnou, kterou novela zákona o účetnictví přinesla, je **kategorizace účetních jednotek**. Evropská unie požaduje po svých členských státech umožnit mikro a malým účetním jednotkám určitá zjednodušení či přímé osvobození od některých povinností. Dobrozemský (2015, s. 242) uvádí, že „*Možnosti zjednodušení či osvobození se týkají zejména uvádění údajů a informací v účetní závěrce a zveřejňování účetních závěrek, sestavování a zveřejňování výročních zpráv, ověřování účetních závěrek a výročních zpráv auditorem.*“ V následující tabulce je uvedeno, do jakých kategorií se účetní jednotky rozdělují a podmínky pro toto rozdělení.

Tab. 2.1 - Kategorizace účetních jednotek

Kategorie: Název účetní jednotky	K rozvahovému dni...	Aktiva celkem (v Kč)	Čistý obrát (v Kč)	Průměrný počet zaměstnanců během účetního období
Kategorie 1: mikro	nepřekračuje alespoň dvě z kritérií	9 000 000	18 000 000	10
Kategorie 2: malá	nepřekračuje alespoň dvě z kritérií	100 000 000	200 000 000	50
Kategorie 3: střední	nepřekračuje alespoň dvě z kritérií	500 000 000	1 000 000 000	250
Kategorie 4: velká	překračuje alespoň dvě z kritérií	500 000 000	1 000 000 000	250

Zdroj: DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 398 stran. ISBN 978-80-7478-799-7. str. 242

Za velkou účetní jednotku se vždy považuje subjekt veřejného zájmu a vybraná účetní jednotka.

Většina účetních jednotek v České republice se nachází v kategorii mikro nebo malá účetní jednotka. Z tohoto důvodu je novelou navrhováno, aby kategorie malých účetních jednotek byla ještě dále rozčleněna podle toho, zda má účetní jednotka povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem. Účetní jednotky, které **nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem**, mají následující osvobození ve vykazování a zveřejňování:

- v příloze účetní závěrky uvádí malé a mikro účetní jednotky pouze část údajů oproti plné škále informací uváděných velkými účetními jednotkami. Prováděcími právními

předpisy jsou stanoveny pro jednotlivé skupiny účetních jednotek vysvětlující a doplňující informace, které jsou účetní jednotky povinny uvádět v příloze v účetní závěrce,

- mikro účetní jednotky nepoužívají ocenění reálnou hodnotou,
- malé a mikro účetní jednotky nebudou sestavovat přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.

V novele zákona o účetnictví je zajištěna povinnost, aby v příloze účetní závěrky malé a mikro účetní jednotky uváděly pouze část údajů oproti plné škále informací uváděných velkými účetními jednotkami. **Mikro účetní jednotky nepoužívají ocenění reálnou hodnotou. Malé a mikro účetní jednotky nebudou sestavovat přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.**

Malé a mikro účetní jednotky bez ohledu na charakter jejich hlavní činnosti budou podle novely sestavovat **zkrácenou rozvahu a výkaz zisku a ztráty**. Podobné je to i u výroční zprávy. Mikro a malé účetní jednotky (podnikatelské i nepodnikatelské), které nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, nebudou muset zveřejňovat výkaz zisku a ztráty.¹⁶

Účetní jednotky, které účtují ve **zjednodušeném rozsahu podle § 13a** zákona o účetnictví, **nemusí dle zákona účtovat např. o opravných položkách, rezervách, sestavují jednodušší účtový rozvrh pouze na úrovni účtových skupin, mohou spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize, sestavují účetní závěrku ve zjednodušeném (nově zkráceném)¹⁷ rozsahu**. Vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu má i nevýhody, např. je vhodné pouze pro malé neziskové organizace, neboť neumožňuje důležitou analytickou funkci a nesplňuje náležitosti, které ukládají právní předpisy těm, kteří čerpají dotace z veřejných rozpočtů. Kvůli těmto nedostatkům účtují neziskové organizace spíše v plné formě podvojného účetnictví.

¹⁶ DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 400 stran. ISBN 978-80-7478-799-7.

¹⁷ Novela zákona o účetnictví nahradila pro účely sestavení účetní závěrky termín „zjednodušený“ termínem „zkrácený“. Zároveň je třeba odlišit zkrácený rozsah sestavení účetní závěrky od zjednodušeného rozsahu vedení účetnictví.

Novela zákona o účetnictví se dotkla i **zjednodušeného rozsahu** podvojného účetnictví. Tuto podobu účetnictví mohou vést příspěvkové organizace, pokud tak rozhodne jejich zřizovatel, malé a mikro účetní jednotky, které nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, a zároveň jsou:

- a) „*spolkem, pobočným spolkem,*
- b) *odborovou organizací, pobočnou odborovou organizací, mezinárodní odborovou organizací a pobočnou mezinárodní odborovou organizací,*
- c) *organizací zaměstnavatelů, pobočnou organizací zaměstnavatelů, mezinárodní organizací zaměstnavatelů a pobočnou mezinárodní organizací zaměstnavatelů,*
- d) *církví a náboženskou společností nebo církevní institucí, která je právnickou osobou evidovanou podle zákona upravujícího postavení církví a náboženských společností,*
- e) *honebním společenstvem,*
- f) *obecně prospěšnou společností,*
- g) *nadačním fondem,*
- h) *ústavem,*
- i) *společenstvím vlastníků jednotek, nebo*
- j) *bytovým a sociálním družstvem.*“¹⁸

2.3.2.1 Účetní knihy podvojného účetnictví

Účetnictví v plném rozsahu využívá k účtování tři základní účetní knihy - účetní deník, hlavní knihu a knihu analytické evidence. Doplnující knihou je kniha podrozvahových účtů.¹⁹

Deník

Deník slouží k provádění účetních zápisů chronologicky a obsahuje všechny účetní zápisy, které účetní jednotka realizovala za celé účetní období. Účetní deník musí obsahovat alespoň datum provedení účetního záznamu, číslo účetního dokladu, číslo účtu, na který bylo účtováno, včetně příslušné souvztažnosti, vyjádření účetního případu v příslušné měně.

Hlavní kniha

Hlavní kniha zahrnuje všechny syntetické účty, které účetní jednotka v daném účetním období použila. Každý syntetický účet má své číslo a název podle účtového rozvrhu.

¹⁸ § 9 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví

¹⁹ § 13 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Syntetické účty v hlavní knize obsahují počáteční stavy účtů, souhrnné obraty strany Má dáti a Dal a zůstatky účtů. Hlavní kniha je vedena v peněžních jednotkách.

V praxi je často používán účetní přehled všech použitých účtů v hlavní knize, tzv. **předvaha**. Minimálně by měla obsahovat účty hlavní knihy a jejich číselná označení, počáteční stavy účtů k prvnímu dni účetního období, obraty jednotlivých účtů za jednotlivé měsíce a souhrnně od začátku účetního období a zůstatky na účtech ke dni sestavení předvahy.

Kniha analytické evidence

Tuto knihu si vytváří každá účetní jednotka sama. Je odvozena od použitých analytických účtů v účtovém rozvrhu. Vznik knihy analytické evidence je dán vnitřními potřebami řízení účetní jednotky a dalšími požadavky souvisejícími s informacemi do účetní závěrky a výkaznictví. V knize analytické evidence se podrobně rozvádějí účetní zápisy hlavní knihy. Kniha analytické evidence je vedena v peněžních jednotkách nebo v jednotkách množství.

Kniha podrozvahových účtů

Tato kniha slouží k podrobnému sledování jednotlivých položek, které byly zapsány do podrozvahových účtů, tedy mimoúčetní evidence. Většinou se jedná o položky inventáře nebo vypůjčeného majetku.

2.3.2.2 Směrná účtová osnova, účtový rozvrh

Ve **vyhlášce č. 504/2002 Sb.** je stanovena směrná účtová osnova, podle které jsou všechny účetní jednotky povinné postupovat v rámci svého účtování. Ze směrné účtové osnovy **vyplývá účtový rozvrh**. Ve směrné účtové osnově je uplatňován dekadický systém. Všechny účty jsou dle svého charakteru zařazeny do účtové třídy a účtové skupiny. Všechny syntetické účty mají svůj název a dvoumístné číselné označení, přičemž první číslo značí číslo účtové třídy a druhé číslo značí číslo účtové skupiny. Účetní jednotky účtující ve zjednodušeném rozsahu převezmou směrnou účtovou osnovu, mohou účtovat pouze na úrovni účtových skupin, směrná účtová osnova se tedy stane účtovým rozvrhem. Účetní jednotky účtující v plném rozsahu sestavují účtový rozvrh, do kterého doplní dle vlastního uvážení **syntetické i analytické účty**, k jejichž označení použijí třetí a další číslici.

Sestavování účetního rozvrhu a pravidla pro používání jednotlivých účtů jsou definována ve vnitropodnikové směrnici.

Novela zákona o účetnictví přinesla některé **změny v účtování**. Účtová skupina 61 - Změny stavu zásob vlastní činnosti a účtová skupina 62 - Aktivace se z účtové osnovy vypouští, tyto skupiny jsou pro podnikatele nahrazeny účtovou skupinou 58 - Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace a pro neziskové organizace jsou nahrazeny skupinami 56 - Změny stavu zásob vlastní činnosti a 57 - Aktivace. Mimořádné náklady, které byly dříve ve skupině 58 v účtové osnově pro podnikatele a také mimořádné výnosy se nově účtují jako standardní provozní nebo finanční náklady a výnosy.

2.3.2.3 Uzavření účetních knih a účetní závěrka v podvojném účetnictví

Před provedením účetní uzávěrky musí účetní jednotka provést přípravné práce spojené se zajištěním úplnosti a správnosti účetnictví a **zjistit základ daně z příjmů a splatnou daňovou povinnost účetní jednotky za účetní období**. Pak je teprve možné uzavřít účetní knihy, zjistit obraty a stavy jednotlivých účtů k rozvahovému dni a zaúčtovat příslušné operace pomocí účtů 9. účtové třídy. Údaje z konečného účtu rozvažného a z účtu výsledku hospodaření použije účetní jednotka k sestavení účetní závěrky a příloh k účetní závěrce. K prvnímu dni následujícího účetního období jsou účty opět otevřeny.

Mezi přípravné práce patří časové rozlišení nákladů a výnosů, zaúčtování dohadných položek, inventarizace majetku a závazků, účtování o zásobách, účtování rezerv a opravných položek, účtování o reálných hodnotách majetku a závazků, zaúčtování kurzových rozdílů a zaúčtování výsledku hospodaření.

Před uzavřením účetních knih vypočítá účetní jednotka základ daně, daň a sestaví daňové přiznání. Při výpočtu daně je důležité brát v potaz zákon o dani z příjmů.

Účetní uzávěrkou rozumíme uzavírání všech účetních knih. Zjišťují se obraty stran Má dáti a Dal, obraty jednotlivých účtů z deníku a určí se jejich konečné zůstatky. Ty se zaúčtují podle zařazení na konečný účet rozvažný nebo na účet výsledku hospodaření. Poslední účetní operací je uzavření účtu výsledku hospodaření a převedení jeho zůstatku na konečný účet

rozvažný. Účet výsledku hospodaření a konečný účet rozvažný použije účetní jednotka jako podklad pro sestavení účetní závěrky.

Účetní závěrka je shrnutím celoroční účetní práce, zároveň slouží vnějším subjektům při ekonomickém rozhodování. Účetní závěrku tvoří rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha k účetní závěrce. Součástí účetní závěrky může být i přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu, tyto přehledy však nevýdělečné organizace sestavovat nemusí.

V rozvaze jsou uspořádány položky aktiv, pasiv, majetku a závazků. Ve výkazu zisku a ztráty jsou uspořádány položky nákladů, výnosů a výsledku hospodaření. Příloha doplňuje informace obsažené v rozvaze a ve výkazu zisku a ztráty.

Účetní závěrku lze sestavit v plném nebo zkráceném rozsahu. **Účetní jednotky, které nemají povinnost nechat účetní závěrku ověřit auditorem, mohou sestavit účetní závěrku ve zkráceném rozsahu.**

Účetní závěrka musí vždy obsahovat název účetní jednotky a její sídlo, identifikační číslo, pokud je účetní jednotce přiděleno, právní formu účetní jednotky, předmět podnikání nebo účel, za jakým byla účetní jednotka zřízena, rozvahový den nebo okamžik, k němuž se účetní závěrka sestavuje, okamžik sestavení účetní závěrky, podpisový záznam účetní jednotky nebo jejího statutárního orgánu. Připojením podpisu je účetní závěrka považována za sestavenou. Informace v účetní závěrce musí být srozumitelné, spolehlivé a srovnatelné.

Rozvaha

Rozvaha je jedním ze základních výkazů účetní závěrky. Podává přehled o majetku podniku a zdrojích jeho krytí na začátku i na konci účetního období vyjádřený v tisících Kč. Podoba rozvahy je definována uspořádáním a obsahem jednotlivých položek v **příloze č. 1 k vyhlášce č. 504/2002 Sb.** Správně sestavená rozvaha musí splňovat bilanční rovnici - součet aktiv se rovná součtu pasiv. Položky v nulové výši se neuvádějí.

Rozvaha ve zjednodušeném rozsahu obsahuje jen položky označené velkými písmeny a římskými číslicemi. Rozvahu ve zjednodušeném rozsahu mohou sestavovat účetní jednotky, které nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty je povinnou součástí účetní závěrky podle zákona o účetnictví. Má definovanou podobu svým uspořádáním i obsahem jednotlivých položek, uspořádání a označování položek upravuje **příloha č. 2 k vyhlášce č. 504/2002 Sb.** Výkaz zisku a ztráty zobrazuje stav nákladů, výnosů a výsledku hospodaření v peněžním vyjádření v tisících Kč ke konci účetního období. Konečné zůstatky syntetických účtů nákladů a výnosů jsou rozděleny na hlavní a hospodářskou činnost. Výsledek hospodaření před zdaněním a po zdanění se uvádí samostatně za hlavní i za hospodářskou činnost. Za účetní jednotku jako celek se dílčí výsledky hospodaření sčítají. Položky v nulové výši a informace za minulé účetní období se neuvádějí.

Výkaz zisku a ztráty ve zjednodušeném rozsahu obsahuje pouze položky označené velkými písmeny latinské abecedy a římskými číslicemi. Sumy jednotlivých položek vzniknou sumarizací skupinových účtů v rámci účtových skupin. Jednotlivé položky musí být rozděleny na hlavní a hospodářskou činnost.

Příloha k účetní závěrce

Obsah přílohy k účetní závěrce upravuje **§ 29 a 30 vyhlášky č. 504/2002 Sb.** Sestavení přílohy k účetní závěrce vychází ze skutečného účetnictví jednotky a okolností, které se k němu vztahují.

V příloze k účetní závěrce je nutné vždy uvést údaje o:

- účetní jednotce, jejím sídle, názvu, právní formě, poslání a činnostech, statutárních orgánech a organizačních složkách,
- zakladatelích, zřizovateli, vkladech do vlastního jmění, zápisu vkladu do příslušného rejstříku,
- účetním období, použitých účetních metodách, způsobu zpracování účetních záznamů, aplikaci obecných účetních zásad, způsobech oceňování a odpisování, pokud je jejich znalost významná pro posouzení finanční situace organizace.

Další údaje, které patří do přílohy k účetní závěrce jsou např. informace o odchylkách od účetních metod, o výsledku hospodaření v členění na hlavní a vedlejší činnost a pro účely daně z příjmů, o účasti členů orgánů účetní jednotky v osobách, s nimiž účetní jednotka

uzavřela smluvní vztah za vykazované období, o způsobu zjištění základu daně z příjmů a použitých daňových úlevách, o významných darech přijatých účetní jednotkou a také o způsobu vypořádání výsledku hospodaření z minulého účetního období, zejména rozdělení zisku, dále informace o závazcích z titulu půjček a úvěrů, kompletní přehled provozních i investičních dotací.

2.3.2.4 Účetnictví Slezské diakonie

Účetní jednotka Slezské diakonie postupuje podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, dále se řídí vyhláškou č. 504/2002 Sb., Českými účetními standardy č. 401 - č. 413, Ekonomickou směrnicí Slezské diakonie z roku 2002 a Vnitřními účetními předpisy.

Vedení účetnictví Slezské diakonie zajišťuje v jejím ústředí šest finančních účetních, mzdovou agendu vedou dvě mzdové účetní a jedna administrativní pracovnice.

Účetnictví vedou podvojně v plném rozsahu v počítačovém programu Duna, který nabízí vedení účetnictví pro různé druhy subjektů i pro neziskové organizace. **Účetním obdobím je kalendářní rok. Na konci každého účetního období sestavuje účetní jednotka účetní závěrku, jejíž součástí je rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha k účetní závěrce.**

Směrnou účtovou osnovu účetní jednotka převzala z vyhlášky č. 504/2002 Sb., dále ji má rozšířenou o analytické účty, jak je patrné z přílohy č. 1 a 2 této práce. **Číslo účtu je tedy pětimístné** - první tři číslice jsou klasickým označením účtové třídy, účtové skupiny a účtu, další dvě číslice pak znamenají rozdělení na analytickou evidenci podle potřeb účetní jednotky. Dlouhodobý majetek a materiál je rozčleněn podle toho, zda byl nakoupený, nebo darovaný. Pokladny jsou členěny dle jednotlivých středisek. Ceniny jsou rozděleny na poštovní známky a karty, zvlášť jsou vedeny stravenky. Bankovní účty jsou rozděleny podle oblastí a také podle účelu, ke kterému byly zřízeny, např. na spořicí účty a účty pro sbírky. Dodavatelé a odběratelé se rovněž dělí podle oblastí. Poskytnuté provozní zálohy se dělí podle jednotlivých služeb, za které byly zaplacený. Dotace jsou rozděleny podle poskytovatele. Účet 501 - Spotřeba materiálu má také rozsáhlou analytickou evidenci, je rozdělen např. na kancelářský materiál, učební pomůcky, knihy, spotřební materiál pro zdaňovanou činnost, léky a zdravotnický materiál, pohonné hmoty zvlášť pro hlavní a hospodářskou činnost, a na potraviny pro stravování uživatelů. Dalším účtem s rozsáhlou

analytickou evidenci je účet 518. Ten je rozdělen podle jednotlivých služeb na poštovné, telefonní poplatky, školení, odvoz a skladování odpadu, nájemné, stravování uživatelů, dopravu, spotřebu drobného dlouhodobého nehmotného majetku a nájemné - leasingové splátky. Mzdové náklady jsou rozděleny podle typu úvazku pro pracovníky přijaté na dohodu o provedení práce, dohodu o pracovní činnosti a stálé zaměstnance. Účet 682 - Přijaté příspěvky se také dělí podle toho, odkud jsou a k čemu jsou určeny.

Účetní jednotka používá podrozvahové účty účtové třídy 7, kde se účtuje od 1. 1. 2003 o nabytí, pohybu a vyřazení drobného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Na účtech 599 se účtují vnitroorganizační náklady a na účtech 699 vnitroorganizační výnosy. V rámci vnitroorganizačního účtování se účtuje např. stravování klientů, údržba, semináře pro pracovníky. Účet 999 je vyrovnávací účet k podrozvahovým účtům. Tyto **účty nevstupují do roční účetní závěrky, proto o částky na těchto účtech účetní jednotka každoročně upravuje rozvahu a výkaz zisku a ztráty**. U každého účtu je poznamenáno, zda patří do činnosti hlavní nebo hospodářské a do kterého řádku se účet zapíše v účetní závěrce.

Účetní knihy používá účetní jednotka klasické, jako v podvojném účetnictví - **deník, hlavní knihu, knihu analytické evidence a knihu podrozvahových účtů**. Dále má **knihu drobného majetku**. Do této knihy zachycuje majetek od 2000 Kč do 40000 Kč, na rozdíl od zákona o dani z příjmů, kde se do knihy drobného majetku zachycuje majetek od 3000 Kč. Slezská diakonie také využívá různé zákaznické výhody společnosti T-mobile, takže nasbírání bodů, pak dostane možnost koupit si mobilní telefon např. za 1 Kč. Tento mobilní telefon evidují v knize drobného majetku. Nákup zaúčtují do účtové třídy 7 na podrozvahové účty. **Limity pro účtování o dlouhodobém majetku má účetní jednotka stanovené dle zákona o dani z příjmů, pro dlouhodobý hmotný majetek částku nad 40 000 Kč a pro dlouhodobý nehmotný majetek částku nad 60 000 Kč.**

Slezská diakonie přijímá velké množství **dotací** od pestré škály donátorů. Nárok na dotaci od měst, obcí a z Evropského sociálního fondu účetní jednotka účtuje 348/691, její přijetí účtuje 221/348, její čerpání se zaúčtuje na nákladový účet páté účtové třídy oproti účtu peněžních prostředků v bance 5../221. Nárok na dotaci ze státního rozpočtu a z rozpočtů krajů účtuje 346/691, její přijetí se zaúčtuje 221/346, čerpání se zaúčtuje 5../221. Při účtování účetní jednotka používá analytickou evidenci, aby rozlišila, kdo je poskytovatelem dotace a na který

bankovní účet byla dotace připsána. Jednotlivé analytické účty lze vidět v příloze č. 1 a 2, kde je dostupná směrná účtová osnova Slezské diakonie pro rok 2015 a 2016.

Výše **přijatých příspěvků a darů** je podle různých středisek jiná. Dárci totiž darují na činnost, která je jim nejbližší, takže se stane, že třeba středisko pečující o lidi v důchodu nemá takové příspěvky jako středisko pečující o lidi bez domova. Přijetí příspěvku poskytnutého na úhradu provozních nákladů se zaúčtuje 221/682. Přijetí daru pro účely pořízení dlouhodobého majetku se zaúčtuje 221/901, jeho čerpání pak 901/648. Dary obchodních společností, nadací, prostředky plynoucí ze státního rozpočtu k vypořádání církevního majetku se účtují 221/911. K rozlišení účelu příspěvků a darů a také k rozlišení dárců používá účetní jednotka analytickou evidenci.

2.3.2.5 Změny v účetnictví od 1. 1. 2016

Od 1. ledna 2016 v souvislosti s novelou zákona o účetnictví nastanou pro účetní jednotku změny, které jsou patrné z příloh č. 1 a 2, kde je uvedena směrná účtová osnova Slezské diakonie pro rok 2015 i pro rok 2016.

Účetní jednotka doposud používala účet 62101 pro aktivaci materiálu a zboží, účet 62201 pro aktivaci vnitroorganizačních služeb a účet 62401 pro aktivaci dlouhodobého hmotného majetku. **Nově budou tyto účty ve směrné účtové osnově pro neziskové organizace přemístěny do účtové skupiny 57 - Aktivace.** Účetní jednotka nepoužívala účty skupiny 61 - Změny stavu vnitroorganizačních zásob, o výrobcích účetní jednotka **neúčtuje přes účet skladů, jelikož prodej výrobků je výjimečný.** Ve směrné účtové osnově pro rok 2016, která je dostupná v příloze této práce, je patrné přemístění účtové skupiny aktivace a také je zde i účet 56101 - Změny stavu zásob vlastní činnosti. Podle nové směrné účtové osnovy tedy musí účetní jednotka zkopírovat záznamy na účtech účtové skupiny 62 na jednotlivé účty skupiny 57 a provést přeúčtování. K sestavení účetní závěrky na konci roku 2016 pak účetní jednotka použije nové formuláře.

Změny, které nastaly s účinností novely zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví neměly na účetní jednotku Slezské diakonie podstatný vliv.

2.4 Daně

Všechny nestátní neziskové organizace jsou daňovými poplatníky. V souladu s platnými předpisy se neziskové organizace musí vypořádat s daňovými povinnostmi, mají však kvůli svému charakteru **daňové výhody**. Merlíčková Růžičková (2013, s. 254) uvádí, že stát poskytuje daňové výhody neziskovým organizacím z těchto důvodů:

- „neziskové organizace snižují výdaje státu o výdaje, které by jinak musel nést sám, což se týká např. nadací, z jejichž prostředků se často hradí výdaje rozpočtem neziskové organizace nezajištěné a přitom by jednoznačně měly být hrazeny státem,
- poskytování výhod státem je společensky efektivní, protože představují dodatečné přínosy pro společnost,
- poskytování výhod je nezbytné, protože umožňují neziskovému sektoru jako objektivně prospěšnému sektoru vůbec prosperovat ve smíšené tržní ekonomice.“

2.4.1 Daň z příjmů

Vzhledem k neexistenci zákona o veřejné prospěšnosti se v současnosti daňové výhody vážou na status veřejně prospěšného poplatníka, který vymezuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů v § 17a. **Veřejně prospěšným poplatníkem** je poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, stanovami, statutem, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou **hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním**. Tento zákon také stanovuje, že veřejně prospěšným poplatníkem není obchodní korporace dle ZOK, profesní komora nebo poplatník založený za účelem ochrany a hájení podnikatelských zájmů svých členů, u něhož je členství nutnou podmínkou k provozování předmětu podnikání nebo výkonu činnosti, s výjimkou organizace zaměstnavatelů a dobročinná nadace.²⁰

Pro účely zdanění je důležité rozlišení činnosti organizace na hlavní (poslání) a vedlejší (ekonomickou). Pro vymezení hlavní činnosti se podle zákona vychází ze statutu, stanov, zakladatelské nebo zřizovací listiny. Hlavní činnost nemá být tolik zatížena daní, na rozdíl od doplňkové či hospodářské činnosti, která je daní zatížena tak, jak je tomu běžné u komerčních subjektů.

²⁰VÍT, Petr. *Praktický právní průvodce pro neziskové organizace*. Praha: Grada, 2015, 157 stran. ISBN 978-80-247-5477-2.

2.4.1.1 Základ daně veřejně prospěšného poplatníka

Zákon o daních z příjmů rozeznává dva způsoby stanovení základu daně veřejně prospěšného poplatníka - široký a úzký základ daně.

Široký základ daně se týká např. obecně prospěšných společností a ústavů. **Základem daně u těchto poplatníků jsou veškeré jejich příjmy**, bez ohledu na to, jestli pocházejí z hlavní nebo vedlejší činnosti, kromě investičních dotací. Poplatník tedy sečte výsledky svých činností dohromady a výsledek zdaní.

Úzký základ daně se týká všech ostatních veřejně prospěšných poplatníků. Veřejně prospěšný poplatník daní **zvláště zisk z hlavní činnosti (nepodnikatelské) a zvláště zisk z činnosti vedlejší (podnikatelské).**

Předmětem daně u veřejně prospěšného poplatníka s úzkým základem daně **nejsou:**

- příjmy z hlavní činnosti za podmínky, že výdaje vynaložené v souvislosti s prováděním této činnosti jsou vyšší,
- dotace, podpory, příspěvky nebo jiná obdobná plnění z veřejných rozpočtů.

Předmětem daně u veřejně prospěšného poplatníka s úzkým základem daně **jsou vždy příjmy z:**

- reklamy,
- členského příspěvku (většina příspěvků je následně od daně osvobozena),
- úroku,
- nájemného,
- příjmy z podnikatelské činnosti.

Od daně jsou **osvobozeny:**

- členské příspěvky přijaté spolkem, případně zájmovým sdružením právnických osob,²¹
- výnosy nadace, která je veřejně prospěšným poplatníkem, z majetku vloženého do nadační jistiny a příjem z jeho prodeje,

²¹ u zájmového sdružení jen tehdy, není-li členství v něm nutnou podmínkou k provozování předmětu podnikání nebo výkonu činnosti.

- bezúplatné nabytí majetku obecně prospěšným poplatníkem, bude-li tento majetek využit pro jeho veřejně prospěšnou činnost, nebo pro kapitálové dovybavení poplatníka.

2.4.1.2 Položky snižující základ daně

Neziskové organizace jako veřejně prospěšní poplatníci mají na rozdíl od podnikatelských subjektů kromě možnosti odečíst si **daňovou ztrátu a náklady na výzkum a vývoj také možnost odečíst si ze základu daně až 30 %**.

Daňová ztráta

Daňová ztráta může u neziskových organizací vzniknout **pouze v hospodářské činnosti**. Daňovou ztrátu lze odečíst nejdéle v pěti zdaňovacích obdobích po období, za které byla vyměřena.²²

Odčitatelná položka nákladů na výzkum a vývoj

Uplatněním této odčitatelné položky si poplatníci mohou **snížit základ daně až o 100 % nákladů** vynaložených v souvislosti s projekty výzkumu a vývoje, které jsou realizovány podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje.²³

Specifická odčitatelná položka

Veřejně prospěšný poplatník má právo si **podle § 20 odst. 7 odečíst v úhrnu až 30 % ze základu daně, maximálně 1 000 000 Kč, minimálně 300 000 Kč, ovšem pouze do výše základu daně**. Pro tento postup platí podmínka, že poplatník s **úzkým základem daně** musí peníze získané touto úsporou na dani využít k pokrytí nákladů souvisejících s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně, a to nejpozději **ve třech bezprostředně následujících zdaňovacích obdobích**. Poplatníci se **širokým základem daně** musí prostředky získané touto úsporou použít **v následujícím zdaňovacím období** k pokrytí nákladů prováděných nepodnikatelských činností.

²² § 34 odst. 1 ZDP

²³ § 34 odst. 4, § 34a ZDP

2.4.1.3 Slevy na dani

Podle § 35 zákona o dani z příjmů mohou veřejně prospěšní poplatníci snížit vypočtenou daň z příjmů právnických osob o slevy na dani, pokud zaměstnávají **osoby se zdravotním postižením**. Sleva na dani je nároková položka, není tedy brán ohled na to, zda je zaměstnanec zařazen pro hlavní nebo vedlejší činnost. Slevou na dani je částka 18 000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním postižením, s výjimkou zaměstnance s těžším zdravotním postižením a částka 60 000 Kč za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením.²⁴

2.4.2 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. K nejdůležitějším pojmům u DPH patří pojem osoba povinná k dani. **Neziskové organizace jsou osobami povinnými k dani, pouze pokud uskutečňují ekonomickou činnost**. Za ekonomickou činnost se považuje soustavná činnost výrobců, obchodníků, osob poskytujících služby, činnost vykonávána podle zvláštních právních předpisů, a také využití hmotného a nehmotného majetku k získání příjmů.²⁵ Osoba povinná k dani je povinna se registrovat jako plátce DPH po překročení obrátu 1 000 000 Kč nejdéle za předcházejících 12 bezprostředně po sobě jdoucích kalendářních měsíců.²⁶

Povinnost přiznat a zaplatit DPH může neziskové organizaci vzniknout také jako osobě **identifikované k dani, pokud nezisková organizace neuskutečňuje ekonomickou činnost, ale pořídí si zboží z jiného členského státu EU v hodnotě nad 326 000 Kč v kalendářním roce, nebo je jí zasláno zboží, které je předmětem spotřební daně**.²⁷

DPH se neodvádí z činností, které jsou od daně osvobozeny. Osvobozená plnění se rozlišují na **osvobozená plnění s nárokem na odpočet**, např. dodání zboží do jiného státu EU, dovoz a vývoz zboží²⁸ a **osvobozená plnění bez nároku na odpočet**, např. u

²⁴ PELIKÁNOVÁ, Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. Praha: Grada Publishing, 2016, 319 stran. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-5699-8.

²⁵ § 5 ZDPH

²⁶ § 6 ZDPH

²⁷ § 6g, § 6h ZDPH

²⁸ § 63 ZDPH

neziskových organizací jsou jimi výchova a vzdělávání, zdravotnické služby, sociální pomoc, převod a nájem pozemků, staveb a bytů a jiné.²⁹

Plátce daně nemá nárok na nadměrný odpočet DPH u přijatých zdanitelných plnění, která použije výhradně v souvislosti s osvobozenými činnostmi bez nároku na odpočet. Plátce daně je povinen sledovat, k jakému účelu přijatá zdanitelná plnění použije.

Uskutečňuje-li nezisková organizace činnosti zdanitelné nebo osvobozené s nárokem na odpočet a současně i činnosti osvobozené od daně bez nároku na odpočet, rozděluje přijatá zdanitelná plnění do tří skupin³⁰:

- *„vstupy, které použije pouze pro zdanitelná plnění s nárokem na odpočet daně - u nich bude mít nárok na odpočet v plné výši (např. použití pro ekonomickou činnost),*
- *vstupy, které použije pouze pro osvobozená plnění bez nároku na odpočet - u nich nebude mít nárok na odpočet vůbec (např. pro provozování kulturních nebo sportovních zařízení),*
- *vstupy, které použije jak pro zdanitelná plnění s nárokem na odpočet, tak i pro osvobozené činnosti bez nároku na odpočet - u této daně bude zkracovat nárok na odpočet, a to pomocí tzv. koeficientu:*

$$K = A / (A + B) \quad (2.1)$$

kde

A = součet cen bez daně za všechna uskutečněná plnění s nárokem na odpočet

B = součet cen za uskutečněná osvobozená plnění bez nároku na odpočet.“

Vypočtený koeficient se zaokrouhluje na dvě desetinná místa nahoru. Poměrná část odpočtu daně se stanoví jako součin celkové daně na vstupu za příslušné zdaňovací období a vypočteného koeficientu.

Krácení daně na vstupu provádí plátce za každé zdaňovací období, ve kterém uskutečňuje osvobozená zdanitelná plnění bez nároku na odpočet, přičemž použije tzv. zálohový koeficient vypočtený z údajů předchozího kalendářního roku. Po skončení kalendářního roku musí plátce provést roční vypořádání nároku na odpočet, kdy se vychází

²⁹ § 51 ZDPH

³⁰ REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5. str. 166

z údajů za celý kalendářní rok a počítá se tzv. vypořádací koeficient. Vypořádání se uvádí do daňového přiznání za poslední zdaňovací období v kalendářním roce. Vypořádací koeficient se stane zálohovým koeficientem pro další kalendářní rok.

Od 1. ledna 2016 vzniká plátcům daně z přidané hodnoty zákonná povinnost podávat tzv. **kontrolní hlášení související s režimem přenesení daňové povinnosti**. Jedná se o speciální daňové tvrzení, které nahrazuje původně samostatný výpis z evidence pro účely DPH. Kontrolní hlášení nenahrazuje řádné daňové přiznání k DPH ani souhrnné hlášení.

Povinnost podat kontrolní hlášení má plátce, který

- uskutečnil zdanitelné plnění s místem plnění v tuzemsku, nebo přijal úplatu před dnem uskutečnění tohoto plnění,
- přijal zdanitelné plnění s místem plnění v tuzemsku, nebo poskytl úplatu před dnem uskutečnění tohoto plnění nebo mu vznikla povinnost přiznat daň dle §108 odst. 1 písm. b) a c).³¹

2.4.3 Silniční daň

Silniční daň patří do skupiny **majetkových daní**. **Tato daň je upravena zákonem č. 16/1993 Sb.**, o dani silniční v platném znění. Silniční daní jsou zdaňována silniční motorová vozidla registrována v České republice a používaná k podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. **Předmětem silniční daně u neziskových organizací nejsou vozidla, která organizace používá v souvislosti se svým posláním.** Pokud však vozidla používá pro hlavní neziskovou činnost i pro vedlejší ziskovou činnost, pak jsou tato vozidla předmětem daně silniční.³²

Některá vozidla jsou od silniční daně osvobozena, např. vozidla s největší povolenou hmotností méně než 12 tun, která mají elektrický pohon nebo používají jako palivo zkapalněný ropný plyn nebo stlačený zemní plyn, vozidla zdravotnické služby nebo vozidla požární ochrany, vybavená výstražným světlem nebo údajem v technickém průkazu vozidla.

³¹ PELIKÁNOVÁ, Šárka. *Kontrolní hlášení pro neziskovky v roce 2016*. ÚčtujemeNeziskovky.cz. [online]. 26.3.2016 [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.uctujemeneziskovky.cz/clanky/kontrolni-hlaseni-pro-neziskovky-v-roce-2016>

³² RYLOVÁ, Zuzana, Zdeněk KRŮČEK a Anna BEUTELHAUSEROVÁ. *Daňové zákony 2016 v úplném znění* k 1. 1. 2016. Brno, 2016. 272 s. ISBN 978-80-265-0454-2.

2.4.4 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí je obsažena v zákoně č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí v platném znění. Dnem 1. 1. 2014 nabylo účinnosti **zákonné opatření Senátu č. 344/2013 Sb.**, kterým se změnil mimo jiné i zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na změny, které přinesl zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Tato **novela měla dopad nejen na název zákona, ale i na stanovení daně.**³³

Tato daň se dělí na dvě samostatné části - **daň z pozemků a daň ze staveb**. Pro obě části existuje v zákoně taxativní ustanovení, podle kterého jsou generálně osvobozeny od daňové povinnosti všechny pozemky i stavby, které jsou ve vlastnictví neziskových organizací. U většiny případů se nárok na osvobození uplatní v podaném daňovém přiznání.³⁴

2.4.5 Daň dědická, darovací a daň z převodu nemovitostí

Tyto daně byly upraveny zákonem č. 357/1992 Sb. Poplatníkem se staly neziskové organizace tehdy, pokud nabyly majetek dědictvím nebo darováním, nebo když prodaly nemovitý majetek. Pravděpodobnost zdanění však v praxi nebyla příliš častá, neboť zákon umožňoval rozsáhlá osvobození. Od daně dědické a darovací byla osvobozena bezúplatná nabytí majetku u všech typů neziskových subjektů za předpokladu, že majetek byl použit k poslání organizace, nikoli k podnikání. **Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí byl k 1. 1. 2014 zrušen.** Byl nahrazen zákonným opatřením Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí. Dědictví a darování je nyní upraveno zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

³³ Ministerstvo financí ČR. *Daň z nemovitých věcí - změna zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí - od 1. 1. 2014.* [online]. 26.4.2016 [cit. 2016-04-26]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/vybrana-temata/dan-z-nemovitych-veci-v-roce-2014-16384>

³⁴ RYLOVÁ, Zuzana, Zdeněk KRŮČEK a Anna BEUTELHAUSEROVÁ. *Daňové zákony 2016 v úplném znění* k 1. 1. 2016. Brno, 2016. 272 s. ISBN 978-80-265-0454-2.

2.5 Daňová specifika Slezské diakonie

V tabulce 2.2 je uveden postup výpočtu daně z příjmů právnických osob Slezské diakonie.

Tab. 2.2 - Výpočet daně z příjmů právnických osob

	Rok (hodnoty v korunách)			
	2011	2012	2013	2014
VH	- 1 669 101	- 1 347 891	- 285 059	- 1 074 588
+ Daňově neuznatelné N § 25	197 927 530	195 932 420	213 647 544	245 463 915
+ Rozdíl odpisů	4 701 088	4 725 246	4 631 591	4 834 797
- Příjmy nejsou PD § 18 odst. 2	199 743 828	197 632 471	216 423 349	243 524 807
- Příjmy osvob. od daně § 19b	0	0	0	4 263 496
= Základ daně	1 215 689	1 677 304	1 570 727	1 435 821
- Snižování ZD § 20 odst. 7	364 707	503 191	471 218	430 746
= Základ daně snížený	850 982	1 174 113	1 099 509	1 005 075
Základ daně zaokrouhlen	850 000	1 174 000	1 099 000	1 005 000
Daň 19 %	161 500	223 060	208 810	190 950
Sleva na dani celkem § 35 odst. 1	436 680	361 380	318 120	404 040
- Sleva na dani uplatněná	161 500	223 060	208 810	190 950
Výsledná daň	0	0	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování dle přiznání k dani z příjmů právnických osob Slezské diakonie 2011 - 2014

Slezská diakonie je **veřejně prospěšným poplatníkem** daně z příjmů právnických osob podle §17a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. K **výsledku hospodaření** jsou přičteny **výdaje neuznávané** za výdaje vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů dle § 25 nebo § 24 zákona, je přičten **rozdíl, o který účetní odpisy převyšují daňové**, jsou **odečteny příjmy**, které **nejsou předmětem daně** podle § 18 odst. 2 zákona a příjmy od daně osvobozené podle § 19b zákona. Výsledná částka se rovná **základu daně, který účetní jednotka dále snižuje o 30 %** podle § 20 odst. 7 zákona. Po této úpravě je vypočtený základ daně zaokrouhlen na tisíce dolů a je vypočtena 19% daň. Z vypočtené daně je odečtena **sleva na dani** podle § 35 odst. 1 písm. a) a b) zákona za zaměstnance se zdravotním postižením a zaměstnance s těžším zdravotním postižením, avšak jen do výše vypočtené daně. **Po odečtení slevy vyjde výsledná daň v nulové výši.**

Od roku 2005 je účetní jednotka **plátcem daně z přidané hodnoty, ale jen za svou ekonomickou činnost**. Ve své hlavní činnosti sociální DPH neplatí a ani si jej nesmí

nárokovat, protože se jedná o osvobozená plnění bez nároku na odpočet. Pokud Slezská diakonie pořádá kurzy pro cizí osoby a dostane na ně dotaci, pak DPH krátí **koeficientem**.

Slezská diakonie vlastní několik vozidel, která financovala pomocí úvěrů od společnosti ŠkoFIN, s. r. o., Autoleasing, a. s. a ČSOB Leasing, a. s. Za vozidla, která Slezská diakonie používá ke své hospodářské činnosti, platí **každé čtvrtletí zálohu na daň silniční**.

2.6 Audit a zveřejňování účetní závěrky a výroční zprávy

Audit neziskových organizací je zaměřen na dvě oblasti - na finanční informace z účetní závěrky a účetnictví a na nefinanční informace, např. o dotacích nebo v darovacích smlouvách. Audit církví, náboženských společností a evidovaných právnických osob upravuje **§ 16a zákona č. 3/2002 Sb.**, o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů.

Většina finančních zdrojů neziskových organizací je alokována z veřejných rozpočtů (z prostředků daňových poplatníků). Občané mají právo vědět, zda jsou tyto prostředky využívány efektivně a jestli jsou vynaloženy ve prospěch poslání neziskových organizací. Občané mají právo na to, aby nakládání s veřejnými prostředky bylo veřejnou volbou a také aby podléhalo veřejné kontrole. Nástrojem veřejné kontroly a regulátorem alokace veřejných prostředků je právě audit.³⁵

Ověření účetní závěrky je nutné, pokud jej **ukládá v povinnost zakladatelský statut** nebo právní jednání. Církve a náboženské společnosti neměly do konce roku 2015 povinnost nechat účetní závěrku ověřit auditorem, **od 1. 1. 2016 mohou mít povinnost auditu**, pokud k rozvahovému dni účetního období, za nějž se účetní závěrka ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly **alespoň 2 hodnoty** z těchto:

- „aktiva celkem 40 000 000 Kč,
- roční úhrn čistého obratu 80 000 000 Kč,
- průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50.“³⁶

³⁵PELIKÁNOVÁ, Anna. *Vše o auditu v neziskovkách*. ÚctujemeNeziskovky.cz. [online]. 23.1.2016 [cit. 2016-01-23]. Dostupné z: <http://www.uctujemeneziskovky.cz/clanky/vse-o-audit-v-neziskovkach>

³⁶ § 20 odst. 1 zákona o účetnictví

Podle zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností nemají církve a náboženské společnosti povinnost auditu.

Pro účelová zařízení CNS, která poskytují sociální nebo zdravotnické služby, platí podmínka, že výše čistého obratu překročí 10 miliónů Kč.³⁷ Od 1. 1. 2016 může vzniknout povinnost nechat účetní závěrku ověřit auditorem, pokud překročí podmínky stanovené zákonem o účetnictví.

Zveřejňování účetní závěrky a výroční zprávy

Účetní závěrku **musí zveřejňovat právnické osoby, kterým to nařizuje jejich základní právní předpis**, např. obecně prospěšné společnosti, obchodní společnosti a nově také podle zákona o účetnictví právnické osoby zapsané ve veřejném rejstříku. Novela zákona rovněž zužuje zveřejňované informace. Malé a mikro účetní jednotky nemusí zveřejňovat výkaz zisku a ztráty³⁸. Pro tyto jednotky byl i rozsah přílohy k účetní závěrce zjednodušen. Organizace zveřejňují účetní závěrku uložení do sbírky listin.³⁹

Církve a náboženské společnosti **sestavují výroční zprávu, pokud mají povinnost ověření účetní závěrky auditorem**. Církve a náboženské společnosti se nezapisují do veřejného rejstříku. Zveřejňují výroční zprávu tak, jak to stanoví jejich základní dokument.

Způsob zveřejňování výroční zprávy evidovaných právnických osob je obsažen v jejich základních listinách.⁴⁰ Součástí výroční zprávy nebo obdobného dokumentu podle zvláštních právních předpisů u účetních jednotek, které vedou jednoduché účetnictví a které se zapisují do veřejného rejstříku, je i přehled o majetku a závazcích.⁴¹

Výroční zpráva účelového zařízení musí obsahovat:

- *„přehled činností vykonávaných v průběhu předchozího kalendářního roku s uvedením vztahu k účelu založení účelového zařízení,*

³⁷ § 16a zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů

³⁸ § 21a odst. 9 zákona o účetnictví

³⁹ PELIKÁNOVÁ, Anna. *Změny v auditu a zveřejňování účetní závěrky od 2016*. ÚčtujemeNeziskovky.cz. [online]. 1.5.2016 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://www.uctujemeneziskovky.cz/clanky/zmeny-v-audit-u-a-zverejnovani-ucetni-zaverky-od-2016>

⁴⁰ § 16a odst. 3 ZOC

⁴¹ § 21 odst. 8 zákona o účetnictví

- *účetní závěrku a zhodnocení základních údajů v ní obsažených,*
- *výrok auditora k roční účetní závěrce u těch účelových zařízení, u kterých výše čistého obratu překročí 10 miliónů Kč,*
- *přehled o peněžních příjmech a výdajích,*
- *přehled rozsahu příjmů (výnosů) v členění podle zdrojů,*
- *vývoj a konečný stav fondů účelového zařízení,*
- *stav a pohyb majetku účelového zařízení,*
- *úplný objem výdajů (nákladů) v členění na výdaje (náklady) vynaložené pro plnění obecně prospěšných služeb, pro plnění činností doplňkových a na vlastní činnost (správu) účelového zařízení,*
- *změny zakládací listiny a složení statutárního orgánu účelového zařízení, k nimž došlo v průběhu předchozího kalendářního roku,*
- *další údaje stanovené stanovami.* „⁴²

⁴² § 16a odst. 5 ZOC

3 CHARAKTERISTIKA A ČINNOST VYBRANÉ EVIDOVANÉ PRÁVNICKÉ OSOBY

V této kapitole bude podrobně rozebrána činnost, historie a nabízené služby, ale také ekonomické projekty vybrané evidované právnické osoby - Slezské diakonie.

3.1 Právní úprava

Slezská diakonie je evidovaná právnická osoba zabývající se poskytováním služeb v sociální oblasti potřebným lidem na základě křesťanských hodnot. Řídí se stejnými zákony jako neziskové organizace vykonávající podobnou činnost. Jedná se především o zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, při zaměstnávání pracovníků se řídí zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníkem práce a zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, dále se řídí např. zákonem č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem, při vyhlášení veřejných sbírek se řídí zákonem č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách, práci dobrovolníků upravuje zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě. Při vedení účetnictví se Slezská diakonie řídí účetními a daňovými předpisy, kterými jsou zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláška č. 504/2002 Sb., České účetní standardy č. 401 - 413, zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů v aktuálním znění, zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, zákon č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční v aktuálním znění.⁴³

3.2 Vznik a historie Slezské diakonie

Slezská diakonie **vznikla v roce 1990 jako občanské sdružení**, při jejím vzniku stál Ing. Česlav Santarius, který působil jako ředitel diakonie dalších 20 let. V roce 1996 **změnila svou právní formu z důvodu možnosti zajištění větší finanční podpory, byla přeregistrována na evidovanou právnickou osobu**. Jejím zřizovatelem je Slezská církev evangelická augsburského vyznání, která stála v pozadí už při zřizování občanského sdružení. Slezská diakonie byla registrována 5. září 1996 na Ministerstvu kultury ČR.⁴⁴

⁴³Neziskovky.cz. Nadace Neziskovky.cz . [online]. 3.2.2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/clanky/511_559/fakta_legislativa/

⁴⁴Ministerstvo kultury ČR. *Rejstřík evidovaných právnických osob: Výpis z Rejstříku evidovaných právnických osob*. [online]. 3.2.2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: http://www3.mkcr.cz/cns_internet/

Po 17. listopadu 1989 kdy se změnily společenské i politické podmínky, si lidé v Těšínském Slezsku začali uvědomovat, že křesťanská láska se dá projevit konkrétními dobročinnými skutky.⁴⁵ Neměli však se založením ani vedením dobročinné organizace žádné zkušenosti, postupem času získali informace od ústředí diakonie Českobratrské církve evangelické v Praze. Začalo se tedy s budováním diakonie, která měla mít ekumenický charakter. V roce 1990 byl **vypracován statut a ustaven přípravný výbor**, statut byl následně s podpisy devíti členů přípravného výboru odeslán k registraci do Prahy. Dne 27. listopadu 1990 byla Slezská diakonie zaregistrována jako občanské sdružení na Ministerstvu vnitra ČSFR, měla být otevřena pro lidi, kteří v duchu křesťanské lásky chtějí pomáhat svým bližním.

6. dubna 1991 se uskutečnila **první ustavující konference Slezské diakonie**, byla vybrána jedenáctičlenná rada a schválen dlouhodobý orientační program s dlouhodobými i krátkodobými cíli Slezské diakonie. Prvním zařízením otevřeným Slezskou diakonií bylo středisko křesťanské pomoci Agape v Karviné, kam si lidé chodili pro radu nebo pomoc. V tomto středisku se prodávala i křesťanská literatura nebo hudba. Toto středisko sloužilo v počátcích SD i jako **oficiální sídlo**, než bylo **vytvořeno ústředí Slezské diakonie v Českém Těšíně** se sídlem v budově Církevní rady Slezské církve evangelické augsburského vyznání. V roce 1998 bylo středisko Agape převedeno do řízení Diakoservisu, s. r. o. - společnosti zajišťující služby pro SD i externí zákazníky. Od 1. ledna 1992 začala SD provozovat křesťanský penzion pokojného stáří Betania v Komorní Lhotce, jehož budovu získala od okresního úřadu ve Frýdku-Místku. Penzion poskytoval základní zdravotní, duchovní i pastorační služby. Jako nové zařízení vznikl i azylový dům Bethel v Karviné pro muže bez přístřeší po propuštění z vazby, léčeben nebo dětských domovů. Dalším zařízením, které vzniklo, bylo pobytové středisko Hebron v Těrlicku, které sloužilo uprchlíkům s povoleným pobytem v naší zemi. **Seznam všech aktuálně provozovaných středisek Slezské diakonie je obsažen v příloze č. 3 této práce.**

Mezi první střediska SD patří také denní stacionář pro osoby s mentálním postižením Eden, ve kterém mohou dorůstající děti smysluplně trávit svůj volný čas. Jako další vznikl v Komorní Lhotce domov pro osoby s mentálním postižením Betezda. V červnu roku 1995

⁴⁵ Slezská diakonie [online]. 3.2.2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.slezskadiakonie.cz/>

začala SD poskytovat další novou službu - poradnu pro oběti trestných činů, týrané a zneužívané ženy s názvem Elpis.

V červenci 1997 postihly Českou republiku rozsáhlé povodně, hlavně v oblasti Krnova a okolí. SD poskytovala lidem, kteří přišli o své domovy, materiální pomoc, vystavěla pro starší lidi nebo pro lidi se zdravotním postižením dočasné ubytování a také organizovala brigády dobrovolných pracovníků v postižených oblastech. Realizace těchto investičních projektů, jakými byla rekonstrukce a výstavba dočasného ubytování, měla za následek organizační změny v řízení SD. Byly vytvořeny čtyři nové organizační úseky - úsek poradenství a sociální analýzy, úsek práce s bezdomovci, úsek vzdělávání a speciální pedagogiky a úsek gerontopéče. V roce 1998 byla **vytvořena funkce ekonomicko-provozního náměstka a funkce náměstka pro sociální práci za účelem koordinace podstatných oblastí činnosti SD**. V důsledku vzniku dalších středisek se rozšířila působnost SD do dalších okresů Moravskoslezského kraje. Úsek speciální pedagogiky se rozrostl o dvě nová zařízení pro osoby se zdravotním postižením. Prvním z nich je Hosana - středisko pro mentálně handicapované děti a mládež v Karviné, druhým je denní stacionář pro osoby se zdravotním postižením Benjamín v Krnově.

V roce 1999 bylo pro SD prioritou **dokončit investiční projekty** a zkvalitnit změny organizační struktury z roku 1997. Úsek speciální pedagogiky se rozrostl o tři nové denní stacionáře - Lydie v Českém Těšíně, Eunika v Karviné a Salome v Bohumíně.

V roce 2000 oslavila Slezská diakonie 10. výročí svého vzniku a opět rozšířila své pole působnosti. V roce 2000 provozovala SD 20 zařízení, všechna se nacházela ve Slezsku. Úsek speciální pedagogiky dokončil výstavbu sociálně-terapeutických dílen Eben-Ezer v Horním Žukově. Byla zahájena výuka v Církevní praktické škole ve středisku Eden v Českém Těšíně a v Církevní pomocné škole v Krnově. Ve městech Český Těšín, Třinec, Jablunkov a Karviná byla zavedena služba osobní asistence. Od roku 2000 se SD začíná zajímat o standard kvality poskytovaných služeb.

V roce 2001 došlo k organizačním změnám v úseku speciální pedagogiky, který byl rozdělený na tři sekce - denní stacionáře, chráněné dílny a bydlení a oblast Krnov. Úsek poradenství a gerontopéče se spojil v jeden. V Ostravě vzniklo centrum sociální pomoci

Ostrava, kam se přestěhovala již dříve vzniklá pečovatelská služba Elim a byla zde otevřena také domovinka pro seniory s demencí Siloe.

Na počátku roku 2002 byla poprvé **kontrolována kvalita poskytovaných sociálních služeb u příjemců dotací ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí**. Audity se týkaly středisek Archa Široká Niva, Eben-Ezer, Hosana a Elpis Havířov. Církevní praktická škola byla přejmenována na Církevní speciální školu. Bylo vybudováno centrum podporovaného zaměstnávání Ninive v Krnově, které poskytuje uplatnění klientům SD. Vzniklo také dobrovolnické centrum, které doposud koordinuje práci dobrovolníků v SD. Slezská diakonie také zahájila terénní práci tzv. streetworkerů.

Na začátku roku 2003 se opět změnila struktura Slezské diakonie. Úsek pro sociální a zdravotní práci vytvořil samostatnou oblast Bruntálsko-Krnovsko. V dříve vzniklém úseku poradenství a městské misie vznikla také nová oblast Ostrava. Obě oblasti postupně rozvíjely své služby. Od roku 2003 má SD své zastoupení v Eurodiakonii - zastřešující organizaci diakonických institucí poskytujících sociální a zdravotní služby a vzdělání na základě křesťanských hodnot. SD má tedy možnost přispívat k ovlivňování sociální politiky v Evropské unii, získávat nové kontakty a prezentovat svou činnost na evropské úrovni. V roce 2003 byl realizován projekt "Zavádění standardů do Slezské diakonie", byla navázána spolupráce s inspektory kvality služeb, pracovníci začali využívat jejich odborného názoru na služby SD.

V roce 2004 SD realizovala díky pomoci Ministerstva práce a sociálních věcí a Moravskoslezského kraje projekt s názvem Agentura podporovaného zaměstnávání, díky kterému bylo posíleno zaměstnávání osob se zdravotním postižením v regionu Těšínského Slezska. V roce 2004 SD otevřela kavárnu-čajovnu Ninive v Krnově, prostřednictvím které dodnes uskutečňuje ekonomickou činnost. V tomto roce také SD navázala spolupráci s asociací světové a evropské městské misie City Mission. SD se také stala členem Evropské asociace poskytovatelů služeb pro osoby se zdravotním postižením EASPD a nově vznikající národní sítě EAPN ČR, o. s., která se ve stejném roce začlenila do Evropské sítě boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení EAPN Evropa.

Na začátku roku 2005 SD opět změnila svou organizační strukturu. Byly přeskupeny tři oborově specializované úseky dle územního členění – oblast Karviná, Bohumín, oblast

Ostrava, Havířov a oblast Český Těšín, Třinec, Jablunkov. V roce 2005 organizace zkusila zavést nové modely řízení kvality, úspěšně zavedla model EFQM ve středisku Eben-Ezer.

V roce 2006 získala SD doposud nejvýznamnější zakázku přípravy a realizace vzdělávacích aktivit "Zvyšování kvality sociálních služeb na území statutárního města Ostravy", kterou vyhrála ve veřejném výběrovém řízení.

V roce 2007 nabyl účinnosti **nový zákon o sociálních službách, který musel být zaveden do praxe ve všech střediscích SD**. V tomto roce také SD získala akreditaci **vzdělávací organizace, která pravidelně vzdělává své pracovníky** v oblasti kvality poskytovaných sociálních služeb. Pracovníci na seminářích a workshopech získávají obecné informace ke standardům kvality, které se pak snaží implementovat v rámci svých služeb.

V roce 2008 se osamostatnila již dříve vzniklá chráněná dílna Ninive, ze které se stala Chrupa, o. p. s. sociální firma při SD podporující lidi se zdravotním postižením v oblasti zaměstnanosti. Kvůli potřebě inovativního vzdělávání v diakonickém kontextu založila Slezská diakonie společně s Helsinky Deaconess Institute **mezinárodní vzdělávací instituci** s názvem Mezinárodní akademie pro diakonii a sociální činnost, Střední a Východní Evropa, o. p. s. neboli takzvaný Interdiac - International Academy for Diaconia and Social Action, Central and Eastern Europe.

Začátkem roku 2009 byl zrušen úsek azylových domů, a střediska, která pod něj patřila, byla převedena do oblastí. Vznikla nejmladší oblast SD Frýdek-Místek, Třinec.

Na počátku roku 2010 Slezská diakonie provozovala celkem 52 středisek poskytujících sociální služby, v rámci kterých je zaregistrováno 98 zařízení sociálních služeb dle typologie zákona o sociálních službách a 10 dalších návazných služeb (mateřská centra, kavárny, dobrovolnická centra a podobně). V roce 2010 Slezská diakonie oslavila 20. výročí od svého vzniku, pořádala proto několik významných akcí. Na poslední akci tohoto roku předal ředitel SD Ing. Česlav Santarius svou funkci nové ředitelce Mgr. Zuzaně Filipkové, Ph.D.

Na začátku roku 2012 došlo k výraznému poklesu finančních prostředků ze strany donátorů, SD tedy rušila některé své služby a propustila několik zaměstnanců. Naštěstí tuto krizi zvládla a další roky už byly zase ve znamení rozvoje.⁴⁶

3.3 Poslání, hodnoty a služby Slezské diakonie

Hlavním cílem Slezské diakonie je poskytování kvalitních sociálních a sociálně zdravotních služeb a široké palety služeb odpovídající různým potřebám lidí. Vizi Slezské diakonie je stát se **uznávanou organizací na regionální, národní i mezinárodní úrovni a poskytovat vysoce kvalitní sociální, sociálně-zdravotní, vzdělávací a prorodinné služby**. Svou vizi buduje SD v souladu s křesťanskými hodnotami.

SD provozuje širokou škálu služeb na území Moravskoslezského, Jihomoravského a Olomouckého kraje pro osoby se zdravotním postižením, pro osoby s duševním onemocněním, pro seniory, pro osoby v obtížné životní situaci a pro lidi bez domova. Dále poskytuje program pro pěstounské rodiny a vzdělávací služby. K 10. 6. 2015 má SD 104 zaregistrovaných sociálních služeb a 638 zaměstnanců.⁴⁷ Všechna střediska se službami jsou dostupná v příloze č. 3 této práce.

Pro **osoby se zdravotním postižením** provozuje chráněné bydlení, sociálně terapeutické dílny, službu osobní asistence, odlehčovací službu a tísňovou linku.

Lidem s duševním onemocněním pomáhá SD žít kvalitně i s jejich potížemi. Poskytuje uživatelům citlivý přístup, pochopení, podporu a vedení. Díky těmto službám se uživatelé mohou znovu stát aktivními členy společnosti. Mezi služby pro lidi s duševním onemocněním patří také chráněné bydlení, dále pak podpora samostatného bydlení, sociálně aktivizační služby, sociálně terapeutické dílny a sociální rehabilitace.

SD pečuje také o **seniory**. Pro ně provozuje také službu osobní asistence, odlehčovací službu a tísňovou linku, dále pak domov pro seniory, pečovatelskou službu, centrum denních služeb a půjčovnu kompenzačních pomůcek.

⁴⁶ Slezská diakonie. *Vzpomínky. Již 25 let přinášíme světlo do života potřebným*. Český Těšín: Slezská diakonie, 2015.

⁴⁷ Slezská diakonie [online]. 3.2.2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.slezskadiakonie.cz/>

Pro osoby, které se ocitly v **těžké životní situaci**, provozuje SD občanské poradny a poradny pro oběti domácího násilí, pro děti nabízí programy a aktivity nízkoprahových zařízení. Dále SD poskytuje služby **pro rodiny s dětmi**, sociální asistenci a řadu dalších.

Lidé bez domova nalézají útočiště v azylových domech, nízkoprahových denních centrech a noclehárnách. Dále v SD pro lidi bez domova fungují azylové domy pro ženy a matky s dětmi, azylové domy pro rodiny s dětmi, sociální rehabilitace, terénní programy, domy na půl cesty a zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

Od února 2013 je SD pověřenou osobou k **výkonu služeb pro pěstounské rodiny**. Zaměřuje se na specializovanou a individualizovanou pomoc pěstounským rodinám. V případě potřeby nabízí těmto rodinám službu rané péče nebo sociální asistenci. Pro pěstouny a jejich rodiny SD nabízí také víkendové pobyty, jednodenní školení, kluby pro pěstouny a další aktivity pro rodiče a děti.

Od roku 2007 je SD **akreditovanou vzdělávací institucí** na základě rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí. Od té doby získala 21 akreditací vzdělávacích programů. Pravidelně připravuje interní školení a zajišťuje odborné stáže v poskytovaných sociálních službách. SD nabízí kurzy pro své pracovníky i pro pracovníky jiných organizací.

Diakonické školství SD zajišťují dvě školy - Mateřská škola, základní škola a střední škola Slezské diakonie v Českém Těšíně a Mateřská škola a základní škola Slezské diakonie v Krnově. Těšínská škola působí také na odloučených pracovištích ve městech Karviná, Bohumín a Ostrava. **SD vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami**. Rychle reaguje na evropské trendy v oblasti speciální pedagogiky. Výchovně vzdělávací systém propojuje s poskytováním cílených sociálních služeb pro děti, žáky i studenty. SD naplňuje křesťanské zásady a hodnoty, na všech odloučených pracovištích školy probíhá výuka náboženství. Žáci jsou vedeni ke vzájemné toleranci a respektování potřeb ostatních.

Živnostenské listy vydané Slezské diakonii

Slezská diakonie za dobu svého působení získala živnostenská oprávnění k těmto činnostem:

- výroba drobných upomínkových předmětů,

- šití a opravy oděvů včetně tkaní,
- nakládání s odpady (vyjma nebezpečných),
- montáž a kompletace součástek,
- hostinská činnost,
- údržba zeleně, osazování a sadové úpravy,
- pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí včetně lektorské činnosti,
- koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej (kromě zboží uvedeného v přílohách 1-3 živnostenského zákona č. 455/91 Sb., ve znění pozdějších předpisů),
- poskytování software a poradenství v oblasti hardware a software,
- masérské, rekondiční a regenerační služby,
- přípravné práce pro stavby,
- dokončovací stavební práce,
- činnost podnikatelských, finančních, organizačních a ekonomických poradců,
- pronájem a půjčování věcí movitých.

3.4 Organizace při Slezské diakonii a spolupráce se zahraničím

Slezská diakonie má při sobě několik organizací. První z nich je společnost **Diakoservis, s. r. o., která se zabývá přepravou osob, údržbou a opravami aut pro SD i externí zákazníky**, dále se zabývá drobnějšími stavebními pracemi a opravami a dalšími řemeslnými službami, také provozuje tiskárnu. Další organizací při SD je společnost **Interdiac, o. p. s., mezinárodní akademie pro diakonickou a sociální činnost, která podporuje diakonie a sociální činnost ve střední a východní Evropě**. Nabízí výukové programy ke sdílení a rozvíjení znalostí a dovedností. Spolupracuje s univerzitami a se 14 partnerskými organizacemi. Další organizací spolupracující se SD je **Chrpa, o. p. s., sociální firma Slezské diakonie**, která se zaměřuje na výrobu dárkových a reklamních předmětů a bytových doplňků a jejich prodej v prodejnách v Ostravě a Krnově. Chrpa provozuje také zahradnictví v Krnově. Jsou zde zaměstnány osoby se zdravotním postižením, firma se snaží rozvíjet jejich schopnosti a dovednosti.⁴⁸

Pomocí spolupráce se zahraničními partnery získává SD nové zkušenosti, vytváří nové metodické postupy, podmínky pro osobnostní rozvoj a přispívá k růstu organizace.

⁴⁸ Slezská diakonie [online]. 3.2.2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.slezskadiakonie.cz/>

Od roku 2004 probíhá v SD program s názvem **Rok mezinárodním dobrovolníkem**, kterým se SD zapojuje do mezinárodního dobrovolnictví. Každý rok v září střediska SD vítají mezinárodní dobrovolníky z cizích zemí a posílají dobrovolně mladé lidi do partnerských organizací v zahraničí. Dalším projektem je program Mobility, který poskytuje pracovníkům SD možnost neustále se učit, popř. vyměnit si s partnerskými organizacemi know-how pracovních postupů. **Projekty přispívají ke zkvalitnění způsobu práce zaměstnanců, pomáhají navazovat nové kontakty a přátelství.**

3.5 Projekty Slezské diakonie

Kromě projektů se sociálním zaměřením provozuje SD také **sociálně-ekonomické aktivity**. Jednou z nich je **Rodinná kavárna v Krnově**, která nabízí kromě kvalitní kávy a zákusků také pěkné zázemí pro dětské hry a zároveň pohodlné prostředí pro rodiče. Kromě běžného provozu pořádá kavárna také vzdělávací a jiné akce pro rodiče s dětmi. Vedle kavárny vzniká „palačinkárna“ a „bagetárna“, což jsou **chráněná pracoviště pro tělesně postižené**.⁴⁹

Dalším projektem je **sociální šatník** Šifonér provozovaný za finanční podpory města Třince. Do sběrných kontejnerů mohou lidé nosit např. nepotřebné oblečení, ložní prádlo a ručníky. Oblečení je pak poskytováno lidem ve složité životní situaci. Ostatní věci jsou prodávány za symbolické ceny lidem v obtížné finanční situaci nebo lidem, kteří chtějí podpořit chod sociálních služeb v Třinci. Výnosy z prodaného zboží použije SD k podpoře sociálních služeb, které sídlí ve stejné budově jako šatník.

Dalšími sociálně-ekonomickými projekty, které SD provozuje, jsou **dobročinné obchůdky** Bazárek pod věží v Třinci a Almara v Českém Těšíně. V roce 2011 vznikl projekt Renewal, v němž **osoby sociálně vyloučené opravují a renovují staré automobily**, které pak prezentují na výstavách a soutěžích. Některé automobily získají průkaz historického vozidla.⁵⁰

⁴⁹ Slezská diakonie [online]. 3.2.2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.slezskadiakonie.cz/>

⁵⁰ Slezská diakonie. *Vzpomínky. Již 25 let přinášíme světlo do života potřebným*. Český Těšín: Slezská diakonie, 2015.

3.6 Organizační struktura Slezské diakonie

Organizační struktura představuje mechanismus, který slouží ke koordinaci a řízení aktivit členů organizace s cílem efektivního dosahování stanovených cílů. Graficky organizační strukturu vyjadřuje organizační schéma.⁵¹

Ředitelkou SD je od roku 2010 paní Mgr. Zuzana Filipková, Ph.D., společně s ní řídí důležité oblasti dva náměstci - **náměstkyně pro sociální práci** paní Mgr. et Ing. Romana Bělová a **provozně ekonomický náměstek** pan Ing. Bronislav Kostka. Střediska SD **nemají samostatnou právní subjektivitu**. Jsou řízena centrálně ústředím Slezské diakonie, které je rozděleno do dvou budov.⁵²

Orgánem SD je **představenstvo**, které na svých schůzích řeší důležité otázky týkající se celého provozu SD, např. kontroluje hospodaření a činnost SD, personální otázky, správnost složení a činnost představenstev oblastí. Každá oblast má dále své představenstvo, které plní roli poradního orgánu řízení a správy v konkrétních oblastech.

3.7 Zaměstnanci ve Slezské diakonii

Slezská diakonie pořádá pro nábor nových pracovníků výběrová řízení, která organizují buď jednotlivá střediska samostatně, nebo přímo personální oddělení Slezské diakonie. Personální oddělení SD většinou dohlíží pouze na výběr vedoucích a odborných pracovníků.

Slezská diakonie si na základě osobních dotazníků vybere vhodné uchazeče, které dále pozve k osobnímu pohovoru. Výběrová komise je složena z vedoucích a odborných pracovníků, kteří uchazečům kladou odborné otázky a otázky týkající se osobnosti uchazeče. Výsledek výběrového řízení se uchazeči dozvědí do týdne. Slezská diakonie přijímá pouze kvalitní pracovníky, protože jako nezisková organizace si nemůže dovolit poskytovat služby pod hranicí standardu, důležitá je spokojenost uživatelů i zaměstnanců.

Slezská diakonie náležitě pečuje o své zaměstnance. Povinně dohlíží na **bezpečnost a ochranu zdraví při práci**, poskytuje služby zaměstnancům i jejich rodinným příslušníkům

⁵¹ REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.

⁵² Slezská diakonie [online]. 3.2.2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.slezskadiakonie.cz/>

a stará se i o personální rozvoj zaměstnanců. Slezská diakonie každému zaměstnanci **přispívá** částkou 200 Kč **na penzijní připojištění**. Dále nabízí možnost výrazného **snížení plateb za telefonní hovory** připojením soukromých mobilních telefonů do privátní podnikové sítě SD. Zaměstnankyně, která pracuje v SD déle než 3 roky a narodí se jí první dítě, dostane také finanční příspěvek.

Mezi další výhody pro zaměstnance patří např. týden dovolené navíc, podpora zaměstnanců při zvyšování a prohlubování jejich kvalifikace, nebo skutečnost, že organizace finančně přispívá zaměstnancům na stravování. Slezská diakonie vydává každé čtvrtletí **časopis Informátor**, který je k dispozici pro zaměstnance SD, pro klienty i pro širokou veřejnost.

Slezská diakonie **spolupracuje** také **se studenty** středních, vyšších odborných a vysokých škol, kterým zajišťuje stáž na svém pracovišti podle studijního oboru konkrétního studenta. SD si **vytváří tzv. personální rezervy**, kterými chce zajistit kvalifikované vedoucí a sociální pracovníky, kteří budou podporovat identitu organizace. Tyto rezervy tvoří studenti z oboru sociální práce a managementu. V případě uvolnění pracovního místa v SD jsou studenti z personálních rezerv přijati bez výběrového řízení. Slezská diakonie dále poskytuje studentům konzultace při psaní seminárních, bakalářských a diplomových prací, nejčastěji se jedná o práce z oboru managementu, personalistiky, projektového řízení, PR a propagace, fundraisingu, finančního řízení a účetnictví.⁵³

⁵³Slezská diakonie [online]. 3.2.2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.slezkadiakonie.cz/>

4 ANALÝZA ZDROJŮ FINANCOVÁNÍ A HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ EVIDOVANÉ PRÁVNICKÉ OSOBY

Financování je jednou z důležitých oblastí zajišťující podmínky fungování Slezské diakonie. Bez dostatečného množství peněžních prostředků by nemohla poskytovat služby v tak velké míře. V následující kapitole jsou analyzovány příjmy Slezské diakonie z pohledu jejich původu. Je analyzováno také hospodaření Slezské diakonie. Slezská diakonie měla v letech 2011 - 2014 problém se ztrátou, proto je navrženo také řešení tohoto problému.

4.1 Finanční zdroje

Slezská diakonie využívá **možnost vícezdrojového financování**. Získává prostředky ze státních dotací, z dotací Evropské unie, od nejrůznějších nadací a nadačních fondů a také od soukromých dárců. V tabulce jsou uvedeny jednotlivé příjmy Slezské diakonie v letech 2011 - 2014.

Tab. 4.1 - Příjmy Slezské diakonie za rok 2011 - 2014 v korunách a podíl jednotlivých příjmů na celkovém financování

Zdroje příjmů	Rok (hodnoty v Kč)							
	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
Dotace MPSV ČR	45 365 943	24	106 567 057	58	91 890 617	46	107 258 286	47
Ministerstvo vnitra ČR	0	0	120 683	0	71 069	0	124 000	0
Ministerstvo zdravotnictví	0	0	236 587	0	82 355	0	70 000	0
Dotace NIDM MŠMT	1 149 407	1	1 172 200	1	813 152	0	980 372	0
Σ ministerstva, NIDM	46 515 350	25	108 096 527	59	92 857 193	46	108 432 658	47
Tržby - výrobky a služby	4 183 473	2	3 969 607	2	3 861 390	2	5 266 367	2
Vlastní činnost - služby	33 187 660	18	36 198 098	20	39 861 684	20	45 372 732	20
Σ z vlastní činnosti	37 371 133	20	40 167 705	22	43 723 074	22	50 639 099	22
Individuální projekt MSK	76 775 988	42	1 299 993	1	19 131 213	9	31 296 699	14
Dotace MSK	619 570	0	2 490 100	1	9 039 900	5	1 294 400	1
Dotace JMK	284 000	0	346 000	0	377 000	0	573 000	0
Příspěvky měst a obcí	17 457 377	10	19 791 842	11	24 049 662	12	21 996 691	9
Σ kraje, města, obce	95 136 935	52	23 927 935	13	52 597 775	26	55 160 790	24
Dotace EU	168 631	0	1 383 040	1	1 900 447	1	2 887 308	1
Dary (věcné a finanční)	4 337 552	2	6 553 415	4	5 302 435	3	6 203 256	3
Nadace	968 308	1	2 527 868	1	1 904 296	1	1 181 844	0
Přísp. úřadů práce a ESF	127 676	0	123 519	0	2 270 231	1	6 843 327	3
Σ ostatní	5 602 167	3	10 587 842	6	11 377 409	6	17 115 735	7
Σ všechny zdroje	184 625 585	100	182 780 009	100	200 555 451	100	231 348 282	100

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv 2011 - 2014

Hlavním finančním zdrojem Slezské diakonie jsou **dotace** z Ministerstva práce a sociálních věcí, dále dotace Moravskoslezského kraje z **individuálních projektů**, dále Slezská diakonie **získává prostředky svou vlastní činností** - poskytováním služeb. Dalším důležitým zdrojem příjmů pro SD jsou dotace a **příspěvky měst a obcí**, dotace Moravskoslezského kraje a **finanční i věcné dary**. Ostatní příjmy jsou pro činnost Slezské diakonie také důležité, nicméně v porovnání s předchozím výčtem jsou zanedbatelné.

Mezi města, která každoročně přispívají na činnost Slezské diakonie částkou nad 1 000 000 Kč, patří Karviná, Třinec, Český Těšín, Ostrava, Krnov, Frýdek-Místek, dále pak obec Stonava. Mezi dárce patří fyzické i právnické osoby, nadace, církve, v hodnotě darů jsou zařazeny finanční i věcné dary a darované služby, také jsou zde zařazeny příspěvky od zřizovatele Slezské diakonie, kterým je Slezská církev evangelická augsburského vyznání. Pro lepší možnost porovnání příjmů jsou údaje z tabulky 4.1 zaneseny do grafu v příloze č. 4.

V roce 2011 byl v SD realizován **individuální projekt** s názvem "Podpora a rozvoj služeb sociální prevence v Moravskoslezském kraji" v rámci operačního programu "Lidské zdroje a zaměstnanost". Prostřednictvím tohoto projektu bylo financováno 45 sociálních služeb Slezské diakonie, tato podpora ze strany Moravskoslezského kraje byla hlavním **zdrojem financování** činnosti SD v roce 2011.

V roce 2012 se výrazně **navýšila hodnota dotace** Ministerstva práce a sociálních věcí, stala se tak hlavním zdrojem financování služeb SD pro rok 2012, naopak se výrazně snížila hodnota příspěvku individuálního projektu MSK z toho důvodu, že v roce 2012 nebyl realizován žádný rozsáhlý investiční projekt. V tomto roce se také navýšila hodnota dotace z Evropské unie, která měla i v následujících letech rostoucí tendenci.

V roce 2013 klesla oproti předchozímu roku dotace z MPSV, zatímco **příspěvek z individuálního projektu a dotace Moravskoslezského kraje se zvýšily**, zvýšily se také příspěvky z úřadů práce a Evropského sociálního fondu.

V roce 2014 **vzrostla dotace MPSV** i hodnota prostředků z individuálního projektu MSK, což bylo způsobeno rozšířením některých služeb Slezské diakonie. Naopak dotace Moravskoslezského kraje v porovnání s předchozím rokem zřetelně poklesla. Znatelně se

zvýšily příspěvky od Úřadu práce, které pokryly mimo jiné náklady nového projektu služeb pro pěstounské rodiny.

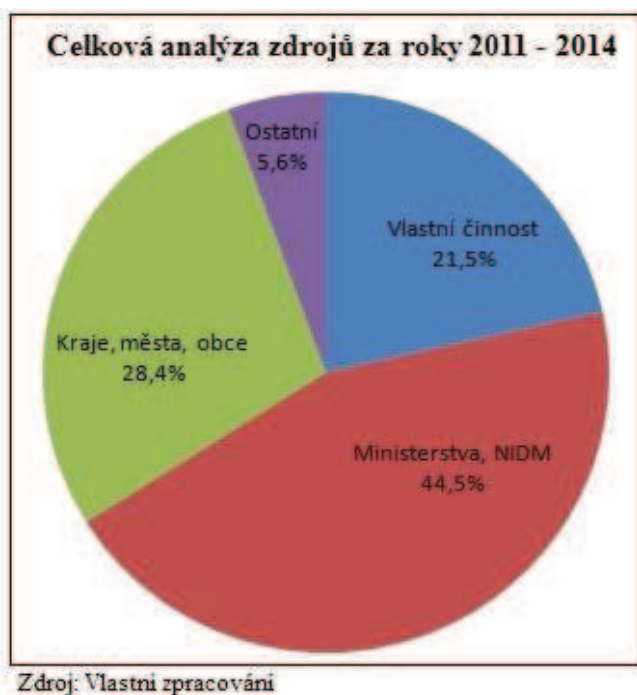
Příjmy Slezské diakonie z poskytování služeb **mají rostoucí tendenci, což je způsobeno postupným rozšiřováním služeb Slezské diakonie**. Dotace Jihomoravského kraje mají také rostoucí tendenci.

Dotace z Národního institutu dětí a mládeže MŠMT, tržby Slezské diakonie z prodeje výrobků a hodnota darů **mají kolísavou tendenci**. Příspěvky z Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva vnitra ČR také kolísají.

Prostředky z nadací se v roce 2012 zvýšily oproti roku 2011, v následujících letech se postupně snižují. Dotace a příspěvky měst a obcí mají rostoucí tendenci až do roku 2013, v roce 2014 poklesly.

Dne 1. ledna 2013 nabyl účinnosti **zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi**, Slezská církev evangelická dostala zpátky svůj majetek dříve zabavený státem. Na peněžní příspěvky Slezské diakonie od svého zřizovatele ani na dotace a příspěvky ze státního rozpočtu tato skutečnost nemá žádný vliv. Podíl všech příjmů Slezské diakonie z jednotlivých zdrojů je znázorněn v následujícím grafu.

Graf 4.1 - Analýza zdrojů v letech 2011 - 2014

Z grafu je patrné, že největší podíl na financování Slezské diakonie mají **dotace** a příjmy z ministerstva společně s Národním institutem dětí a mládeže. Významnou část finančních prostředků poskytují diakonii také Moravskoslezský a Jihomoravský kraj a další města a obce. Slezská diakonie si také **zajistí velkou část příjmů vlastní činností** - poskytováním služeb a prodejem výrobků. Nejmenší podíl na financování Slezské diakonie mají dotace z Evropské unie, příspěvky od úřadů práce a ESF, dary a příspěvky od nadací.

4.2 Hospodaření

Hospodaření Slezské diakonie bylo v roce 2011 ztrátové, **ztráta ve výši 1 669 102 Kč** byla způsobena především vznikem nepředvídaných událostí, jako byly rozsáhlé mimořádné opravy a jiné mimořádné náklady, dále **ztrátu ovlivnily vysoce účelové dotace a příspěvky, které mohou být čerpány pouze k pokrytí úzce vymezených nákladů**. Ztráta byla uhrazena ze jmění Slezské diakonie.⁵⁴

V roce 2012 měla SD problémy s přidělováním dotací MPSV, po prvním dotačním kole Slezské diakonii chybělo k zajištění služeb přibližně 45 milionů Kč. **Některé služby SD proto zrušila, jiné služby do jisté míry omezila**. Ke konci roku 2012 Slezská diakonie

⁵⁴ Výroční zpráva Slezské diakonie 2011 - 2014

získala od MPSV prostředky na dofinancování služeb, některé služby vrátila na původní úroveň, jiné dále provozovala v omezené míře. Díky těmto problémům s dotacemi se Slezské diakonii opět nepodařilo dosáhnout vyrovnaného hospodaření. **Ztrátu ve výši 1 347 891 Kč Slezská diakonie opět pokryla svým jměním.**

Na začátku roku 2013 dostala SD dotaci z MPSV přibližně o 21 milionů nižší než v roce předchozím. SD proto zavedla úsporný režim a čekala, zda obdrží ještě dofinancování. Hodnota dotace z MPSV nakonec dosáhla téměř 92 milionů korun, chybějící prostředky SD získala z individuálního projektu Moravskoslezského kraje, dokonce si díky těmto prostředkům mohla SD dovolit rozšířit poskytované služby. Ani v roce 2013 SD nedosáhla vyrovnaného hospodaření, nicméně **celková ztráta je výrazně nižší** v porovnání s rokem 2011 a 2012 a činí přibližně 285 000 Kč. Tato ztráta byla opět uhrazena jměním Slezské diakonie.

I přes vynaložené úsilí všech zodpovědných pracovníků při získávání finančních zdrojů a jejich hospodárného využití vznikla Slezské diakonii v roce 2014 **opět ztráta, tentokrát byla ve výši 1 074 588 Kč.** Tato ztráta byla opět pokryta jměním Slezské diakonie. Hodnotu majetku Slezské diakonie a zdroje jeho financování lze vidět v tabulce č. 4.2.

Tab. 4.2 - Analýza rozvahy Slezské diakonie v letech 2011 - 2014

Položka rozvahy	Stav k 31. 12. 2011 (v tisících Kč)	Podíl %	Stav k 31. 12. 2012 (v tisících Kč)	Podíl %	Stav k 31. 12. 2013 (v tisících Kč)	Podíl %	Stav k 31. 12. 2014 (v tisících Kč)	Podíl %
Aktiva celkem	160 258	100	157 920	100	172 319	100	178 310	100
Dl. majetek	93 935	58,6	89 320	56,6	88 076	51,1	87 002	48,8
DNM	330 (0)	0	330 (0)	0	487 (153)	0,1	484(100)	0,1
DHM	170 957 (93 695)	58,4	169 251 (89 080)	56,4	171 850 (87 683)	50,8	174 897 (86 662)	48,6
DFM	240	0,2	240	0,2	240	0,2	240	0,1
Oprávk. k DM	- 77 592	—	- 80 501	—	- 84 501	—	- 88 619	—
Kr. majetek	66 323	41,4	68 600	43,4	84 243	48,9	91 308	51,2
Zásoby	101	0,1	21	0	22	0	41	0
Pohledávky	34 513	21,5	6 427	4	8 549	5	12 947	7,3
KFM	31 093	19,4	60 795	38,4	71 329	41,4	75 484	42,3
Jiná aktiva	616	0,4	1 357	1	4 343	2,5	2 836	1,6
Pasiva celkem	160 258	100	157 920	100	172 319	100	178 310	100

Vlastní zdroje	122 315	76,3	122 041	77,2	122 901	71,3	126 676	71
Jmění	123 984	—	123 389	—	123 186	—	127 751	—
VH	- 1 669	—	- 1 348	—	- 285	—	- 1 075	—
Cizí zdroje	37 943	23,6	35 879	22,8	49 418	28,7	51 634	29
Dl. závazky	1 601	1	1 460	0,9	698	0,4	1 300	0,7
Kr. závazky	35 892	22,3	30 686	19,5	38 321	22,3	36 090	20,3
Přechodné účty	450	0,3	3 733	2,4	10 399	6	14 244	8

*Čísla v závorkách znamenají hodnotu majetku po odečtení oprávek.

Zdroj: Vlastní zpracování dle rozvahy Slezské diakonie 2011 - 2014

Hodnota dlouhodobého majetku v účetnictví Slezské diakonie postupně klesá, což je způsobeno odepisováním tohoto majetku. Největší podíl na dlouhodobém majetku mají stavby. Hodnota krátkodobého majetku naopak roste. V roce 2011 měly největší podíl na krátkodobém majetku pohledávky, jejich podíl se v roce 2012 prudce snížil. Krátkodobý finanční majetek se naopak v roce 2012 skoro dvojnásobně zvýšil a v dalších letech mírně roste.

Hospodaření Slezské diakonie je financováno především pomocí vlastních zdrojů - pomocí prostředků, které si Slezská diakonie sice nevydělala sama, ale nemusí je nikomu vracet. **Hodnota celkového jmění postupně klesá až do roku 2013, což je způsobeno hrazením ztráty** Slezské diakonie částečně z vlastního jmění a částečně z fondů. V roce 2014 hodnota celkového jmění porostla, neboť ztráta v roce 2013 nebyla tak vysoká jako v ostatních letech, zvýšila se hodnota vlastního jmění i fondů. Největší podíl na cizích zdrojích mají krátkodobé závazky, především vůči dodavatelům a ostatní závazky vůči zaměstnancům.

V následující tabulce lze vidět rozdělení výnosů a nákladů do činnosti hlavní, hospodářské a ostatní zdaňované.

Tab. 4.3 - Analýza výkazu zisku a ztráty 2011 - 2014

Činnost, Výnosy, Náklady, Výsledek hospodaření	Rok							
	2011		2012		2013		2014	
	Hodnoty v tis. Kč	Část v %	Hodnoty v tis. Kč	Část v %	Hodnoty v tis. Kč	Část v %	Hodnoty v tis. Kč	Část v %
Výnosy celkem	185 895	100	182 209	100	203 173	100	231 025	100
V - hlavní	181 804	97,8	178 558	98	199 650	98,3	226 226	97,9
V - hospodářská	0	0	0	0	0	0	0	0
V - ostatní zdaňovaná	4 091	2,2	3 651	2	3 523	1,7	4 799	2,1
Náklady celkem	187 564	100	183 557	100	203 458	100	232 100	100
N - hlavní	184 689	98,5	181 583	98,9	201 506	99	228 737	98,6
N - hospodářská	0	0	0	0	0	0	0	0
N - ostatní zdaňovaná	2 875	1,5	1 974	1,1	1 952	1	3 363	1,4
VH před zdaněním celkem	- 1 669	100	- 1 348	100	- 285	100	- 1 075	100
VH - hlavní	- 2 885	—	- 3 025	—	- 1 856	—	- 2 511	—
VH - hospodářská	0	—	0	—	0	—	0	—
VH - ostatní zdaňovaná	1 216	—	1 677	—	1 571	—	1 436	—
Daň z příjmů celkem	0	0	0	0	0	0	0	0
VH po zdanění celkem	- 1 669	100	- 1 348	100	- 285	100	- 1 075	100
VH po zdanění - hlavní	- 2 885	—	- 3 025	—	- 1 856	—	- 2 511	—
VH po zdanění - hosp.	0	—	0	—	0	—	0	—
VH po zdanění - ostatní	1 216	—	1 677	—	1 571	—	1 436	—

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisku a ztráty 2011 - 2014

Z tabulky lze vyčíst, že **největší podíl na výnosech i nákladech má hlavní činnost** Slezské diakonie, pouze malá část výnosů a nákladů je přiřazena ostatní činnosti. Hospodářské činnosti nejsou přiřazeny žádné výnosy ani náklady.

4.3 Audit účetní závěrky a výroční zpráva Slezské diakonie

Hospodaření Slezské diakonie je každoročně kontrolováno auditory i četnými kontrolami ze strany poskytovatelů dotací. Slezská diakonie se snaží se svěřenými prostředky nakládat účelně a efektivně, což je jeden z důvodů, že výrok auditora doposud byl vždy bez výhrad. Audit pro Slezskou diakonii provádí auditorská společnost Finaudit Třinec, s. r. o.

Výroční zprávu Slezská diakonie uveřejňuje na svých internetových stránkách.

V tištěné podobě má výroční zpráva formu brožury velikosti A4 vytištěné na šířku. Výroční zpráva obsahuje slovo úvodem ředitelky SD Mgr. Zuzany Filipkové, ve kterém stručně shrnuje události a pokroky, kterých SD v průběhu roku dosáhla. Dále výroční zpráva obsahuje seznam členů představenstva vždy k poslednímu dni daného roku. Pak následuje schéma organizační struktury, **popis hlavních událostí, realizovaných projektů a programů**. Dále jsou popsány jednotlivé oblasti působení SD a u každé oblasti je přehled poskytovaných služeb. Ve výroční zprávě je nastíněna také ekonomická stránka Slezské diakonie. Zde je popsána **investiční činnost, hospodaření v daném roce a lze tady najít i zprávu nezávislého auditora, rozvahu, výkaz zisku a ztráty, členění výnosů a jmenovitý seznam dárců**. Stránky s textem výroční zprávy jsou rozděleny svisle na polovinu. Na jedné polovině je napsán text v českém jazyce, na druhé polovině je napsán v jazyce anglickém, aby byl přístupný i cizincům, protože Slezská diakonie spolupracuje se zahraničními neziskovými organizacemi a vysílá své zaměstnance i dobrovolníky do zahraničí a naopak přijímá zaměstnance spolupracujících organizací a dobrovolníky ze zahraničí. Celá brožura je vhodně doplněna o obrázky a fotografie související s činností Slezské diakonie. Na zadní straně brožury je vyobrazena mapa středisek Slezské diakonie a obrys mapy České republiky.

4.4 Problémy organizace a doporučení jejich řešení

Hlavním problémem Slezské diakonie je výsledek hospodaření, kterým byla v letech 2011 - 2014 **ztráta**. Možnosti, jak zajistit, aby byl v příštích letech výsledkem hospodaření zisk, nebo alespoň aby byla ztráta co nejnižší, jsou popsány níže.

První možností je **zrušení služeb**, díky kterým se Slezská diakonie dostala do záporných čísel. Tato možnost však není ideální, neboť každým rokem ovlivnily výsledek hospodaření jiné služby provozované Slezskou diakonií. Navíc by se všechny společnosti i neziskové organizace měly snažit maximalizovat svůj podíl na trhu, díky této snaze pak mohou být na trhu silnější než konkurence a mají možnost dostávat vysoké dotace. **Uzavřením těchto služeb by organizace jednala proti svému poslání**, potřební lidé by tedy museli hledat pomoc jinde.

Druhou možností je **zvýšit ceny za poskytované služby**. Tato **možnost také není optimální**, protože uživatelé těchto služeb jsou často nemocní nebo v těžké životní situaci, nemají dostatek financí a většinou těmto rodinám pomáhá stát svými příspěvky. Aby si tito lidé mohli finančně náročnější péči dovolit, nejspíš by musel stát těmhle lidem navýšit příspěvky.

Třetí možností, jak zajistit Slezské diakonii další zdroj příjmů a tím i kladný výsledek hospodaření, je **daňová asignace**. Jedná se o formu podpory neziskových organizací ze strany daňových poplatníků, kdy poplatník rozhodne, které neziskové organizaci připadne část jeho odváděných daní (v praxi se jedná o jedno nebo dvě procenta). **Stát má přitom větší kontrolu nad financováním neziskového sektoru**, než když si poplatník uplatňuje slevu na dani nebo daňový odpočet na poskytnuté dary. Pro daňové poplatníky je tato možnost také výhodná, mohou rozhodnout, kterou ze státem vybraných neziskových organizací podpoří. Protože rozhodují o částce, kterou by stejně museli odvést, žádné finanční zatížení navíc jim nehrozí.⁵⁵

Daňová asignace má mnoho výhod i nevýhod. Mezi výhody daňových asignací patří, kromě již zmíněné možnosti poplatníků ovlivnit, kam půjde část jejich daní, také možnost větší spolupráce občanů s neziskovými organizacemi. Prostředky z daňových asignací jsou často důležitým příjmem pro malé neziskové organizace, které nesplňují podmínky pro získání státní podpory prostřednictvím dotací. Další výhodou je, že prostředky získané touto formou může nezisková organizace investovat, jak sama uzná za vhodné, nicméně může být státem zpětně kontrolováno, za jakým účelem organizace prostředky použila, což zvyšuje důvěryhodnost neziskového sektoru. Kritici často argumentují tím, že daňové asignace popírají základní princip neutrality a neekvivalentnosti daní. **Nevýhodou daňové asignace je fakt, že by mohla snížit poskytování dotací, přispět ke zrušení již zavedené slevy na dani nebo daňových odpočtů a mohlo by být administrativně náročné ji zavést do praxe.**⁵⁶ Pravděpodobnost, že by financování pomocí daňových asignací přineslo Slezské diakonii více finančních prostředků než dotace, není příliš velká, jelikož česká populace je spíše bez víry,

⁵⁵ PŘIBYL, Jiří. *Daňové asignace v České republice*. Praha, 2007. Seminární práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta financí a účetnictví, Katedra veřejných financí.

⁵⁶ OTAVOVÁ, Milena, Veronika SOLILOVÁ a Miloš GRÁSGRUBER. Would be appropriate to introduce a tax assignment in the Czech Republic?. Brno, 2014. Seminární práce. Mendelova univerzita v Brně, Provozně ekonomická fakulta, Ústav účetnictví a daní. [online]. 8.3.2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: http://ac.els-cdn.com/S2212567114003724/1-s2.0-S2212567114003724-main.pdf?_tid=fb2212da-e52d-11e5-913e-00000aab0f26&acdnat=1457442316_93c866d127d0637eaf7cd3b0268212f9

většina lidí by odváděla část své daně jiným zařízením. Další nevýhodou je předpoklad, že by neziskové organizace mezi sebou soupeřily o přízeň poplatníků a o jejich část odváděné daně, což by mohlo vést k navýšení nákladů na zviditelnění organizace.

Další možností, jak získat finanční prostředky, je oslovení možných dárců - většího počtu lidí např. na **charitativní akci, nebo pomocí sociálních sítí**. Na charitativní akci by Slezská diakonie musela vynaložit finanční prostředky, nicméně by mohla osobně oslovit další dárcce nebo sponzory. Slezská diakonie, i když poskytuje takové rozsáhlé množství služeb v několika městech, nemá tolik „fanoušků“ na sociálních sítích jako jiné neziskové organizace rozsahem mnohem menší. Jiným neziskovým organizacím se daří **získávat finanční prostředky touto cestou**, proto by i Slezská diakonie mohla zapracovat na této strategii a třeba mezi příbuznými svých klientů rozšiřovat povědomí o existenci její stránky na sociální síti.

4.5 Vlastní názor na činnost organizace

Slezská diakonie je jednou z největších organizací svého druhu působící v Moravskoslezském kraji. Svá střediska má např. ve městech Brno, Ostrava, Frýdek-Místek, Bruntál, Krnov. Je rozdělena na šest oblastí, kterými jsou oblast Frýdek-Místek, Třinec, oblast Těšínsko, oblast Karvinsko, oblast Ostrava, Havířov, oblast Bruntál, Krnov, Nový Jičín a oblast Diakonického školství. Jejím hlavním sídlem je ústředí, které se nachází v Českém Těšíně, zde sídlí ředitelka Slezské diakonie, vedoucí všech oblastí, provozně-ekonomický náměstek a náměstkyně pro sociální práci, také zde lze najít oddělení kvality, duchovní péče, personální oddělení, sekci účetnictví, mzdovou účtárnu a jiné. Slezská diakonie poskytuje velké množství kvalitních služeb, které financuje hlavně z dotací, darů a získáváním prostředků od uživatelů těchto služeb. Rozdělení středisek do oblastí poskytuje větší přehled nabízených služeb. Sociální pracovníci ve Slezské diakonii se pečlivě starají o své klienty a pomáhají s poradenstvím jejich příbuzným, zároveň se nebrání dalšímu vzdělávání, které jim Slezská diakonie poskytuje. Ekonomičtí pracovníci jsou profesionálové, kteří dokážou zajistit financování služeb Slezské diakonie pomocí dotací a také z jiných zdrojů, pomocí rozpočtů přerozdělit získané prostředky, bezchybně vést účetnictví a komunikovat s úřady a ke své práci ještě navíc komunikují se studenty, kteří jsou ve Slezské diakonii na stáži, nebo kterým poskytují konzultace k jejich odborným pracím.

5 ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce na téma komparace legislativy církví, náboženských společností a církevních institucí a analýza zdrojů financování a hospodaření vybrané evidované právnické osoby bylo popsat právní úpravu církví, náboženských společností a evidovaných právnických osob, charakterizovat právní úpravu účetnictví nevýdělečných organizací a způsob a rozsah, ve kterém mohou tyto organizace účtovat, popsat změny v účetnictví související s účinností novely zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, porovnat systém vedení účetnictví před a po účinnosti této novely a také zjistit, jaký dopad budou mít změny zákona o účetnictví na účetní jednotku vybrané evidované právnické osoby. Dalším cílem této práce bylo charakterizovat systém zdaňování nevýdělečných organizací a popsat kontrolu jejich hospodaření pomocí auditu, zjistit problémy týkající se vybrané evidované právnické osoby a navrhnout jejich řešení.

V teoretické části je popsána právní úprava církví a náboženských společností a podmínky jejich registrace, je zde vysvětlen pojem evidovaná právnická osoba. Také jsou zde popsány možnosti financování těchto organizací pomocí dotace, příjmů z vlastní činnosti nebo formou státního příspěvku, který se ovšem bude s účinností zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi postupně snižovat. Dále je zde popsán způsob a rozsah vedení účetnictví, účetní knihy a jejich uzavírání v jednoduchém i podvojném účetnictví. Jsou popsány změny, které přinesla novela zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, nové podmínky vedení účetnictví jsou srovnány s dosavadními. Jednotlivé daně, které se týkají nevýdělečných poplatníků a možnosti, jak lze daňovou povinnost co nejvíce snížit, nebo se od daně osvobodit, jsou taktéž součástí teoretické části.

V praktické části této práce je popsána právní úprava vybrané evidované právnické osoby - Slezské diakonie, její zřizovatel, její bohatá historie s postupně vznikajícími novými středisky, služby, které Slezská diakonie nabízí nemocným lidem, nebo lidem bez domova. V této části lze najít i seznam živnostenských listů vydaných Slezské diakonii. Jsou zde popsány i organizace, se kterými Slezská diakonie spolupracuje a také ekonomické projekty Slezské diakonie, díky nimž získává finanční prostředky k částečné úhradě své činnosti. V této části je zahrnut i popis organizační struktury a personální činnosti Slezské diakonie.

Součástí praktické části této bakalářské práce je rovněž analýza zdrojů financování a hospodaření Slezské diakonie. V přehledné tabulce jsou rozděleny příjmy Slezské diakonie podle jejich zdrojů. Dále je zde nastíněn problém Slezské diakonie, kterým je výsledek hospodaření v podobě ztráty. Slezská diakonie musí hradit ztrátu ze svého jmění. Proto jsou zde uvedeny také možnosti, jak by se dal tento problém efektivně vyřešit. Popis vedení účetnictví vybrané evidované právnické osoby, změny, které přinesla novela zákona o účetnictví vybrané účetní jednotce, jsou rovněž zahrnuty v této části. Nechybí ani charakteristika zdaňování Slezské diakonie, způsob snižování základu daně a daňové povinnosti. Také je zde uvedena povinnost ověření účetní závěrky auditorem a podrobněji je popsána výroční zpráva Slezské diakonie.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborné knihy

1. DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 400 stran. ISBN 978-80-7478-799-7.
2. MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.
3. PELIKÁNOVÁ, Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. Praha: Grada Publishing, 2016, 319 stran. ISBN 978-80-247-5699-8.
4. REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.
5. RYLOVÁ, Zuzana, Zdeněk KRŮČEK a Anna BEUTELHAUSEROVÁ. *Daňové zákony 2016 v úplném znění k 1. 1. 2016*. Brno, 2016. 272 s. ISBN 978-80-265-0454-2.
6. STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 169 s. ISBN 978-80-7357-973-9.
7. SVOBODA, František. *Legislativní prostředí pro činnost církví a náboženských společností*. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2007, 20 s. ISBN 978-80-239-8481-1.
8. SVOBODA, František a Tomáš ROSENMYER. *Úvod do ekonomiky církevních organizací: projekt Ekonomika církví a náboženských společností*. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2004, 16 s. ISBN 80-239-3770-7.
9. SVOBODOVÁ, Jaroslava a kol. *Účtová osnova, České účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání (nevýdělečné organizace) – 187 postupů účtování*. 6. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 344 s. ISBN 978-80-7263-728-7.
10. VÍT, Petr. *Praktický právní průvodce pro neziskové organizace*. Praha: Grada, 2015, 157 stran. ISBN 978-80-247-5477-2.

Elektronické dokumenty

11. CHRPA sociální firma Slezské diakonie o. p. s.. O nás . [online]. 1.2.2016 [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: <http://www.chrpakrnov.cz/o-nas>

12. Interdiac. Home. International Academy for Diaconia and Social Action, Central & Eastern Europe, o. p. s.. [online]. 1.2.2016 [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: <http://www.interdiac.eu/>
13. LÖFFLER, Pavel. *Novela směrné účtové osnovy*. JEŽEK sw. [online]. 29.3.2016 [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <http://www.jezeksw.cz/aktuality/2016/01/05/novela-smerne-uctove-osnovy/>
14. Ministerstvo financí ČR. *Daň z nemovitých věcí - změna zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí* - od 1. 1. 2014. [online]. 26.4.2016 [cit. 2016-04-26]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/vybrana-temata/dan-z-nemovitych-veci-v-roce-2014-16384>
15. Ministerstvo kultury ČR. *Rejstřík evidovaných právnických osob: Výpis z Rejstříku evidovaných právnických osob*. [online]. 3.2.2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: http://www3.mkcr.cz/cns_internet/
16. Neziskovky.cz. Nadace Neziskovky.cz . [online]. 3.2.2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/clanky/511_559/fakta_legislativa/
17. OTAVOVÁ, Milena, Veronika SOLILOVÁ a Miloš GRÁSGRUBER. Would be appropriate to introduce a tax assignation in the Czech Republic?. Brno, 2014. Seminární práce. Mendelova univerzita v Brně, Provozně ekonomická fakulta, Ústav účetnictví a daní. [online]. 8.3.2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: http://ac.els-cdn.com/S2212567114003724/1-s2.0-S2212567114003724-main.pdf?_tid=fb2212dae52d-11e5-913e-00000aabb0f26&acdnat=1457442316_93c866d127d0637eaf7cd3b0268212f9
18. PELIKÁNOVÁ, Anna. *Vše o auditu v neziskovkách*. ÚčtujemeNeziskovky.cz.[online]. 23.1.2016 [cit. 2016-01-23]. Dostupné z: <http://www.uctujemeneziskovky.cz/clanky/vse-o-audit-u-v-neziskovkach>
19. PELIKÁNOVÁ, Anna. *Změny v auditu a zveřejňování účetní závěrky od 2016*. ÚčtujemeNeziskovky.cz. [online]. 1.5.2016 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://www.uctujemeneziskovky.cz/clanky/zmeny-v-audit-u-a-zverejnovani-ucetni-zaverky-od-2016>
20. PELIKÁNOVÁ, Šárka. *Kontrolní hlášení pro neziskovky v roce 2016*. ÚčtujemeNeziskovky.cz. [online]. 26.3.2016 [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.uctujemeneziskovky.cz/clanky/kontrolni-hlaseni-pro-neziskovky-v-roce-2016>

21. PŘIBYL, Jiří. *Daňové asigance v České republice*. Praha, 2007. Seminární práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta financí a účetnictví, Katedra veřejných financí. [online]. 8.3.2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: http://kvf.vse.cz/storage/1168943740_sb_pribyl.pdf
22. Slezská diakonie [online]. 3.2.2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.slezskadiakonie.cz/>

Zákony

23. České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Dostupné také z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetni-reforma-verejnych-financi-ucetnic/pravni-predpisy/platne-ceske-ucetni-standardy/2016/ceske-ucetni-standardy-pro-ucetni-jednot-24262>
24. Vyhláška č. 232 ze dne 28. května 2002, kterou se provádí zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-232>
25. Vyhláška č. 500 ze dne 6. listopadu 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-500>
26. Vyhláška č. 504 ze dne 6. listopadu 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-504>
27. Vyhláška č. 507 ze dne 6. listopadu 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002. Dostupné také z: <http://www.epravo.cz/top/zakony/sbirka-zakonu/vyhlaska-ze-dne-6-listopadu-2002-kterou-se-provadeji-nektera-ustanoveni-zakona-c-5631991-sb-o-ucetnictvi-ve-zneni-pozdejsich-predpisu-pro-ucetni-jednotky-uctujici-v-soustave-jednoducheho-ucetnictvi-4076.html>

28. Zákon č. 3 ze dne 27. listopadu 2001 o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002. Dostupný také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-3>
29. Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012. Dostupný také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
30. Zákon č. 90 ze dne 25. ledna 2012 o obchodních společnostech a družstvech. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012. Dostupný také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-90>
31. Zákon č. 108 ze dne 14. března 2006 o sociálních službách. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006. Dostupný také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>
32. Zákon č. 117 ze dne 28. února 2001 o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001. Dostupný také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-117>
33. Zákon č. 198 ze dne 24. dubna 2002 o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002. Dostupný také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-198>
34. Zákon č. 221 ze dne 12. srpna 2015, kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2015. Dostupný také z: <http://www.epravo.cz/top/zakony/sbirka-zakonu/zakon-ze-dne-12-srpna-2015-kterym-se-meni-zakon-c-5631991-sb-o-ucetnictvi-ve-zneni-pozdejsich-predpisu-a-nektere-dalsi-zakony-20682.html>
35. Zákon č. 262 ze dne 21. dubna 2006 zákoník práce. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006. Dostupný také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>
36. Zákon č. 428 ze dne 8. listopadu 2012 o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012. Dostupný také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-428>
37. Zákon č. 435 ze dne 13. května 2004 o zaměstnanosti. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004. Dostupný také z: https://portal.mpsv.cz/sz/obecne/prav_predpisy/akt_zneni/ZOZ_PLATNE_ZNENI_OD_1.1.2016.PDF
38. Zákon č. 563 ze dne 12. prosince 1991 o účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991. Dostupný také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>

39. Zákonné opatření Senátu č. 340 ze dne 9. října 2013 o dani z nabytí nemovitých věcí.
In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2013. Dostupný také z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-340>
40. Zákonné opatření Senátu č. 344 ze dne 5. listopadu 2013 o změně daňových zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2013. Dostupný také z:
<http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2013/zakonne-opatreni-senatu-c-344-2013-sb-15110>

Ostatní

41. Slezská diakonie. *Vzpomínky. Již 25 let přinášíme světlo do života potřebným*. Český Těšín: Slezská diakonie, 2015.

SEZNAM ZKRATEK

CNS	Církeve a náboženské společnosti
CPO	Církevní právnické osoby
ČR	Česká republika
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní republika
ČSOB	Československá obchodní banka
DFM	Dlouhodobý finanční majetek
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DM	Dlouhodobý majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
DPH	Daň z přidané hodnoty
EAPN	European Anti Poverty Network
EASPD	European Association of Service Providers for Persons with Disabilities
EFQM	European Foundation for Quality Management
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
hosp.	Hospodářská činnost
JMK	Jihomoravský kraj
KFM	Krátkodobý finanční majetek
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS	Microsoft
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
N	Náklady
NIDM MŠMT	Národní institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy
NOZ	Nový občanský zákoník
osvob.	Osvobozené
PD	Předmět daně
PR	Public Relations
přísp.	Příspěvky

SD	Slezská diakonie
V	Výnosy
VH	Výsledek hospodaření
ZDP	Zákon o daních z příjmů
ZDPH	Zákon o dani z přidané hodnoty
ZOC	Zákon o církvích a náboženských společnostech
ZOK	Zákon o obchodních korporacích

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 6. 5. 2016

.....
Michaela Klemenová

jméno a příjmení studenta

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 - Směrná účtová osnova Slezské diakonie 2015

Příloha č. 2 - Směrná účtová osnova Slezské diakonie 2016

Příloha č. 3 - Seznam středisek Slezské diakonie

Příloha č. 4 - Graf příjmů Slezské diakonie v letech 2011 - 2014